

MOTRIŠTA.....

Pred par dana vratila se je jedna poznata iz Zagreba. Prvo što mi je rekla bilo je pitanje da li sam osjetila kako nas - iseljenu Hrvatsku - baš ne vole u domovini. Ja ne mogu reći da nas "ne vole", već imaju izvjesne probleme s nama, ili recimo s našim stavovima ili mišljenjima. Osobno sam imala jednu vrlo neugodnu situaciju, gdje je jedna veća grupa ljudi, čekajući u redu u odjeljenju za Domovnice i Putovnice dosta glasno negodovala kad su vidjeli da uzimam putovnicu - ja iz Kanade. Moja prijateljica im je probala reći da sam se zaista borila i radila za Hrvatsku - no sve je bilo uzalud. Čak sam čula i riječi "Tko ih je molio!"

Neki od Vas znaju da sam - zajedno sa još dvojicom kolega - probala se kandidirati za sabornika u Hrvatskoj pred par godina. Nažalost, nije nam uspjelo iz, recimo "administrativnih razloga", i onda sam se zaista ljutila, jer sam smatrala da nam nisu dali ni šansu. To, nažalost, još i danas mislim, iako mi danas nije ni malo žao da nisam postala predstavnikom dijasporu u hrvatskom Saboru. Naime, moji prijatelji u Zagrebu ozbiljno su mi rekli da mi iz dijasporu zaista nemamo pravo da se petljamo u odluke koje donosi Sabor i u slučaju da sam bila izabrana čak bi i naše prijateljstvo moglo biti u opasnosti - a za mene prijatelji su nešto što ja nikad ne želim izgubiti.

Kad su mi to rekli, nisam znala što da mislim - jer meni je zaista stalo do boljitka Hrvatske i smatrala sam da bih mogla nešto dobro pridonijeti. Jednostavno nisam shvaćala te njihove riječi, čak sam bila i ljuta, no danas mislim da su bili u pravu.

Velika je odgovornost predstavljati narod u hrvatskom Saboru - to mogu zaista samo izabrani ljudi, koji su dio života Hrvatske - i dobrog i onog lošeg dijela. Velika je počast biti sabornikom, ali i odgovornost i danas smatram da mi iz dijasporu moramo biti vrlo oprezni koju ulogu ćemo mi imati u Hrvatskoj ili u Saboru. Da, borili smo se i radili za Hrvatsku, no u Hrvatskoj se o tome ne zna toliko mnogo, ali ja ne mislim da je to namjerno, već toliko se toga događa u Hrvatskoj i oko Hrvatske da pisati o našem radu nema ni mjesta. Osim toga - nitko nas - ni Vas ni mene - nije tjerao da radimo za Hrvatsku - to je bila naša dužnost, sveta obaveza i privilegija - i kako se je rijetko pisalo o borcima na položaju - tako i ne treba pisati o našem radu - jer jedna je domovina, i počast je raditi za svoju domovinu. (Kad smo već pri tome, moram priznati da me gotovo ljuti kad čujemo razne predstavnike iz Hrvatske kako nam se zahvaljuju - jer mi smo svoji i nama se ne treba zahvaljivati. Neka se zahvaljuju recimo, Kanadanima, - strancima, jer mene već počinju čak i vrijeđati te zahvale.) Da li nam taj veliki rad - koji je zaista bio nevjerovatan - daje pravo odluka o životu prosječnih Hrvata?

Kako kažem velika je odgovornost predstavljati Hrvatsku u Saboru i da netko to može učiniti zaista kako treba, taj Saborski predstavnik treba živjeti u Hrvatskoj - penjati se na tramvaj u jutro, nositi dijete u jaslje, kupovati djetetu knjige i cipele i kaput s malo novaca; imati bolesnog u bolnici i sve ono što život nosi. Većina nas, koji živimo izvan Hrvatske uglavnom ne znamo i zaboravili smo što znači živjeti u Hrvatskoj od jedne plaće i krpiti kraj s krajem - i kako mi onda možemo odlučivati o nekom zakonu koji pogađa ljude s takvim prihodima? Kako mi, koji se skoro razbacujemo sa novcem - bar po mišljenju raznih ljudi u Hrvatskoj - možemo prosuditi razne komponente života i glasati o njima - a živimo izvan te zemlje i u stvari ne znamo što znači živjeti od plaće koja neke pokriva, a neke ne, dok su mnogi u velikim problemima. Danas u ratom razorenoj Hrvatskoj mnogi teško žive, a postotak onih koji imaju dovoljno nije velik. Bit će bolje, Hrvatska će biti opet dobra za život - to svi znamo, no treba se mnogo promijeniti i u glavama onih koji vode tu zemlju, ali i onih drugih isto tako. No, da li smo mi - koji uvijek govorimo kako nam je Hrvatska i Hrvati pri srcu - pozvani da donosimo odluke o nečemu o čemu u stvari tako malo znamo?

Velika je počast biti Sabornikom, ali i odgovornost, i danas mi iz dijasporu moramo biti vrlo oprezni kako kroćimo ovih dana, jer bi - ako smo bahati i puni sami sebe i ne vidimo druge - mogli zaista biti nevoljeni u svojoj vlastitoj zemlji. Ovo je vrijeme kad mi koji smo toliko dali za svoju domovinu moramo dobro razmisliti da li je naše mjesto u Saboru. Možda i je, ali samo onda kad se radi samo o iseljenoj Hrvatskoj, zaista o nama koji ne živimo tamo i čija sudbina će samo koji puta biti povezana s Domovinom. Da ja opet imam šansu da budem Sabornik u Hrvatskoj ovaj puta bi tražila da smo mi - iseljena Hrvatska - u nekakvoj savjetodavnoj funkciji, u razvoju ekonomije, u razvoju etike, jer to su polja u kojima mi možemo pomoći - u suzbijanju birokracije, u postavljanju i razvijanju demokracije - a sve ostalo što se tiče stvarnog života - dakle zakoni o električici, hrani, proizvodnji, prometu, zdravstvu, školstvu, plaćama itd neka ostanu domena samo onih koji žive u Hrvatskoj na plaćama prosječnih Hrvata.

Tako ja mislim.

Valentina

Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal
(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

U OVOM BROJU :

■ Urednica piše	2
■ Vijesti iz Toronta	3
■ Vijesti iz Hrvatske	4
■ Vijesti na Engleskom	5
■ Hina	6
■ Posjet "LIRE"	7
■ Politika	8-12
■ Mojim očima	13
■ Lijepa Naša	14-19
■ Zdravlje	20-21
■ Dogodaji iz zajednice	22
■ Dopisi Čitatelja	23-25
■ Svaštice	26
■ Šport	27
■ Motrišta	28

Hrvatska

ISKRA
(Bivši "CIRKULAR" za
Toronto i okolicu
Kanadsko - Hrvatski Vjesnik
Canadian Croatian Journal

Izlazi dva puta mjesečno

Editor-in Chief
Glavni Urednik :

Valentina Krčmar

Technical Director:
Slavko Butković

Address • Adresa :
1137 Centre Street
Thornhill, Ontario
14J 3M6

Telephone • Telefon :
(905) 738 - 0053
Fax :
(905) 738 - 9221

Yearly Subscription - Godišnja
Pretplata :
\$50.00

Subscription to "ISKRA" can be
deposited at any of the Croatian
Credit Unions, account No. 274 - 2403
or directly, to the Editor-in-Chief.

-Pretplata na "ISKRU" može se
učiniti kod Glavnog Urednika ili u
bilo kojoj Hrvatskoj Kreditnoj
Zadruzi pod brojem 274 - 2403.

Advertising rates :
Full page - \$750.00 per year
½ page - \$400.00 per year
¼ page - \$200.00 per year
1/8 page (bus.card) - \$100.00 per year
Advertising is payable in advance.

Oglasi :
Cijela stranica - \$750.00 godišnje
½ stranice - \$400.00 godišnje
¼ stranice - \$200.00 godišnje
1/8 stranice (posjetnica) - \$100.00
godišnje
Oglasi se plaćaju unaprijed.

Strana 2

**Urednica
piše:**

Dragi čitatelji,

Kako vrijeme leti kad je čovjeku lijepo! U ovo vrijeme pred točno godinu dana izašao je prvi "Cirkular" s našim uredništvom, to jest, nažalost bez našeg dragog prijatelja, osnivača "Cirkulara" Ing. Zvonimira Mekinde. Eto - već je godina dana od tog prvog broja i ako se mogu sama usuditi reći - narasli smo i mi i naše male novine. Nažalost, ljudi koji su radili u prvom broju više ne rade, ali zato danas imamo sve više i više pomagača, raste broj Vas koji sudjelujete u "Cirkularu" pod novim imenom "HRVATSKOJ ISKRI". I, kako smo rekli pred neko vrijeme, HRVATSKA ISKRA polako upaljuje plamen interesa za sebe i sve je više i više čitatelja - zar to nije divno! Hvala na pomoći - i moralnoj i materijalnoj - jer samo ćemo tako moći nastaviti dalje.

I ovaj broj, kao i svi do sada, prepun je članaka, koji ste nam poslali, što iz hrvatskog tiska, što osobno Vaših članaka - hvala za sve Vaše doprinose. Ovaj pred-Božićni broj je malo o svemu - od vijesti, članaka o Hrvatskoj, ili Hrvatima, te zanimljivosti o domovini, o ljepotama zemlje iz koje smo potekli, obavijesti o zajednici i za zajednicu - za svakog ponešto.

Javljamo Vam još jednu obavijest: pred Božićem smo i možda ste zaželjeli čestitati svojoj obitelji, prijateljima, zajednici ili poslovnim partnerima sretan Božić kroz redove HRVATSKE ISKRE? Sve je moguće: osmislite svoju čestitku, neka ne bude duža od 5 redova (jedna kolumna) i mi ćemo je uvrstiti. Za privatne osobe naplaćujemo \$10.00, a za udruge besplatno - to je nadamo se - razumljivo. Čestitke primamo do 14. prosinca, jer idući dan HRVATSKA ISKRA bi trebala izaći iz tiska.

Ovo pred-Božićno vrijeme je vrlo naporno za sve nas, a u stvari trebalo bi biti veliko zadovoljstvo. Ja sam već pred par godina odbila biti dijelom tog komercijalnog doba godine, jer mislim da se Božić nosi u srcima, a ne u poklonima. Pred par dana došlo mi je pismo od vel. Gjuranu u kojem on tako lijepo kaže o Božiću i "najunosnijem salesmanu, Santi", pa ću prepustiti vel. Gjuranu neka kaže par riječi o ovim danima: "Mislim da je onaj najunosniji salesman "Santa" tamo kod vas već u akciji i kvari ovo najradosnije vrijeme pred divne božićne blagdane. Divne božićne radosti taj izmišljeni "Santa" pretvara u dane potrošačkog ludila. Da Vas i Vaše ne bi zahvatio, ja ću tokom cijeloga Adventa moliti da Vama i svim Vašima i svim mojim dragim Hrvatima i Hrvatima u Torontu i po toj tuđini Novorođeni naš Mladi Kralj - kako su Ga davni Hrvati nazvali - da Vam daruje BOŽIĆNO SRCE. To nije ono naše licitarsko srcece, nego srce Boga-Čovjeka".

Umjesto potrošačkog ludila - podijelimo malo s onima koji nemaju - s onima koje znate ili ne poznajete. U "Motrišlima" o minama spomenula sam dijete koje je nastradalo i čeka ga daljnja operacija. To naše dijete želi si kompjutor - možda možete malo pomoći? Pošaljite dolar-dva HRVATSKOJ ISKRI i kupimo zajedno "pošten" kompjutor za žrtvu rata. HRVATSKA ISKRA daje prvih \$100.00 a Vi, čitatelji, dodajte koliko možete - zajedno ćemo učiniti više! Svako ime ćemo, jasno, objaviti. Koliko naših ranjenika je još po bolnicama - podijelite Božji blagoslov sa njima - pošaljite njima riječ ohrabrenja i sitnu pažnju sjećanja.

Najljepši Božić je u stvari onaj koji dijelimo sa svima, posebno sa onima kojima treba naša ruka i srce.

Valentina

ŠPORT

Bravo plavi!

Tome se, ipak, malo tko nadao. Pustimo sad "vječne optimiste" i Zlatka Canjuga, koji bi i protiv Brazila tvrdio da ćemo dobiti. Svaki poznavatelj nogometa, a pogotovo mi novinari i ljudi koji se bolje razumiju u nogomet, morao je priznati realnost i nepobitnu istinu. Ajax je bio favorit. Pritom uopće nije važna Croatia. Ne, to u biti nema veze. Jer, "kopljanici" su u svom Amsterdamu, uvijek i protiv svakoga, bili favoriti. Takvom stanju stvari se niti jedan klub na svijetu ne bi pobunio. Razloga za to ima "stotinu". Tradicija, bezbrojni trofeji, legendarni nogometaši, legendarna nogometna škola, "aristokratski" i "umjetnički" nogomet... Sve su to epiteti koji se godinama, ustvari desetljećima, "lijepe" za Ajax. Njegovo je ime u europskom, pa i svjetskom nogometu, nešto posebno. I to svaki normalan čovjek i nogometaš mora i treba poštovati...

Croatia je u Amsterdam otputovala "masakrirana", bez nekoliko vrlo važnih, možda čak i ključnih nogometaša. Prosinečki, Viduka, Mujcin i Mikić nisu mogli istrčati na Arenu. Šanse za uspjeh su bile, realno gledajući, minimalne. Jer, Ajaxu je ovo bio posljednji vlak za plasman u četvrtfinale Lige prvaka. Klub koji je uvijek "prezimio" u Europi jednostavno si nije mogao dozvoliti krivi korak, koji će mu zatvoriti "čarobna" vrata. Teško, stvarno teško je bilo očekivati pobjedu. "Mulci" iz Maksimirske Šume se nisu mogli niti nadati da će jednom igrati protiv Ajaxa, a kamoli da će ga "zveknuti" po nosu. A desilo se... Da, istina je da je domaćin velikim dijelom susreta imao loptu kod sebe. Tome se ne treba čuditi. Isto bi se dogodilo da je bilo koja momčad umjesto Croatie igrala. Ako je Ajax po nečemu posebno poznat, onda je to ta famozna kontrola lopte. Poneki put su proklete dosadni sa svojim dodavanjima unatrag. Niti u najdelikatnijoj situaciji oni neće besciljno napucavati loptu. Ne, to je kod njih jednostavno "nepoznata disciplina". Tu su, opet kažemo, najjači, i znali smo da će oko 60% vremena lopta biti kod njih. Samo, što im to na kraju vrijedi? Ništa, apsolutno ništa... Na dvadesetak metara od Croatijinog gola za Ajax je počinjala "twilight zone": zona sumraka. Dalje, jednostavno nisu mogli. U redu, bilo je par šansi (dvije su možda i bile iz kategorije "mrtvih), ali, što je najvažnije, nije bilo gola. Ako je obrana privremeno i "zaštekala", tu je bio Dražen Ladić. Ne bilo kakav, nego "francuski" Ladić. Sigurni, samouvjereni Ladić, za kojeg bi čovjek u onakvom izdanju rekao da gol može dobiti: nikad. Ili možda ni tad... Dobro, rastezljivo i pametno se branila Croatia. Nogometno gledajući, branila se jedino onako ako se protiv Ajaxa može braniti. To se "stručnim jezikom" zove rastezljiva obrana. U njoj sudjeluju svi, počev od najisturenijeg igrača. A za takvu obranu je potrebna sjajna, i taktička i tjelesna priprema. Sve je to Croatia imala. I zato je uspjela. Da su "modri" igrali klasični bunker popili bi "šest komada", garantirano.

Po meni, vrijednija i od ove super-vrijedne pobjede je sama igra našeg prvaka. Croatia je, nogometnim rječnikom, na terenu "sjajno stajala", bilo ih je prekrasno gledati. Pogotovo u drugom dijelu. Izgledali su kao momčad koja zna po što je došla i kako će do toga doći. U svakom trenutku su znali što, kako, i zašto rade. Ajax je igrao, recimo diktirao tempo, ali ih je Croatia jednostavno "lagano ubijala". Nisu imali ni vremena ni prostora domaći čarobnjaci, i tu je ključ svega. Jer, kad se njima pusti igrati s prostorom, kad ne stoji svatko kraj svog igrača, možete se jedino pomoliti i čekati "smrt". Koja će, budite uvjereni, sasvim sigurno doći. No, Croatia je u susret ušla muški, hrabro, agresivno i što je najvažnije pametno. Amerikanci to tako rado nazivaju "mozak s jajima". Pravi naziv? Bez dileme. Croatia je uistinu bila ekipa "a-la mozak s jajima". Pogotovo u tom sjajnom drugom poluvremenu. U kojem su sasvim, do kraja, "ugušili" kreativnost Ajaxa. Što je najinteresantnije u ovoj utakmici? Činjenica da je Croatia u ovom sastavu, u ovakvom rasporedu, igrala prvi put. Da, prvi put. A sve je štimalo. Da bi stvar bila još bolja, u susret su Zagrepčani krenuli bez jednog jedinog špica. Marić, koji je bio najistureniji, nije klasič špic, već polušpic. Samoubilačka taktika? Pokazalo se da nije. Vjerujem da ste svi čuli za frazu "tko ne riskira niti ne profitira". To je bilo baš to. Rizik se isplatio, itekako je Croatia profitirala. Sredinom drugog dijela postajalo je sve jasnije da će Croatia mlatnuti Ajax, u čijoj su se obrani pojavljivali pravi pravcati krateri. Mjesta za prave kontraudare je bilo "k'o u priči". I završni udarac je stigao u 68.minuti. Gol je bio sjajan, pravo malo remek djelo mladeg Šimića. Najvrijednije je u toj akciji bilo što su je realizirala dva "dječaka". Bišćan i J.Šimić. Momci koji zajedno nemaju godina kao Danny Blind, kapetan Ajaxa. To je, gospodo moja

draga, najveći dobitak. Croatijina mladost je srušila i Arenu i Ajax. Sjajno, sjajno...

Velimir Zajec... Čovjek koji je promijenio sve. Od sivila i letargije, bez vedrih pogleda, Maksimir je pretvorio u oazu sreće i blagostanja. Ključni čovjek u cijeloj priči? Ima li netko tko bi se mogao usprotiviti takvoj konstataciji? Vjerujem da ne. Upravo je Zeko donio tu samosvijest i samopouzdanje. Momčad koja je bila blijeda i anemična, odjednom je postala stroj koji gazi. Kako mu je to uspjelo? Vrlo vjerojatno se radi o psihičkoj pripremi, koja je skoro pa najvažnija. Vjerojatno je Zeko uvjerio igrače da mogu, hoće i znaju. Oni su mu to (i sebi) vratili na najbolji mogući način. Zajec je nogometni hazarder, u to nema sumnje. Postaviti onako "bezobraznu" postavu u jednoj tako važnoj utakmici mogu samo veliki treneri. Da, moglo se desiti i da "izginu" svi zajedno. Ali, baš o, "moglo se" je odgovor na sve. Baš ta spremnost na rizik i posljedice čine trenera velikim. Tanka je nit koja dijeli gubitnike od pobjednika. Kako je netko jednom lijepo rekao: sreću treba isprovocirati. Zajec i Croatia su je isprovocirali. Itakako su je isprovocirali...

Sada je opet sve otvoreno, četvrtfinale je opet sasvim realno. Kako je taj nogomet čudan. Do jučer je izgledalo da je četvrtfinale Champions league sasvim nemoguće, a danas je sve to realno. U tome leži sva ljepota nogometa. Neke se stvari moraju poklopiti, to stoji. Ali, u svakom je slučaju ljepše čekati zadnje kolo s uvjerenjem i spoznajom da možeš. Zar ne? Samo, ja bih ovdje odmah upozorio i rekao:stop euforiji! Sad svi očekuju da se Croatia mora plasirati u četvrtfinale. A ne mora. Iz mog kuta gledanja, meč s Olympiakosom u Zagrebu je mnogo teži nego ovaj u Amsterdamu. Jer, sada će biti veliki pritisak i očekivanja, a to je uvijek dvosjekli mač. U Amsterdam se putovalo pod parolom "što bude bit će", a u Zagrebu će svi tražiti pobjedu nad Grcima. Mnogo zamki i paklenih zadataka leži u tom susretu, treba biti dovoljno pametan (i sretan) da se sve okonča na najbolji mogući način. Samo, još jednom apeliram, nemojmo opet pisati o "povijesnim utakmicama" i raditi atmosferu kao da će doći do smaka svijeta u slučaju poraza. Pustimo da sve ide svojim tokom, to se pokazalo najboljim...

Eto, desilo se i nemoguće. Pao je veliki, legendarni Ajax, i to u svom msterdamu. Sjajna priča, u kojoj se isplati uživati. Ne događa se to baš svaki dan i baš svakome. Dapače, događa se rijetko i rijetkima. Jedan veliki navijač Croatie je našao i jednu tamnu stranu u ovoj bajci. Tko će istrpiti Zlatka Canjuga... Ima nešto u tome, ima. Ali, sad neka priča, sve mu je oprošteno. Ne pobjeđuje se Ajax svaki dan. Što god Canjuga o tome mislio...

Tomislav Cuto, Croatian Soccer Site

Služite se našim pokroviteljima:

**JOLIC ENTERPRISES LIMITED C.O.B. AS
ONTARIO SIDING**

Poznata hrvatska tvrtka ove struke u Kanadi
s više od 25 godina poslovnog iskustva.

**UGRAĐUJEMO SVOJE VLASTITE
PROIZVODE KAO I PROIZVODE DRUGIH
RENOMIRANIH PROIZVODJAČA
UGRAĐUJEMO TOPLINSKI SIGURNE
PROZORE I VRATA RAZNIH VRSTA
ZA SVE NAVEDENE RADOVE GARANTIRAMO**

Cijene: Naše pravilo je biti povoljniji
ili isti u cijeni sa konkurentima.

- JOHN JOLIĆ -

1187 Bunhamthorpe Road East,
Oakville, Ontario L6J 4Z2

**(905) 257-0334
(905) 257-0329
Fax: (905) 257-0397**

SVAŠTICE...

Čuveni Bol na otoku Braču

Did you know:

.....That the Adriatic Sea (in ancient times called the Adria or Hadria) is an arm of the Mediterranean Sea and is located between Italy and the Balkan Peninsula. It extends from northwest to southeast, from 40°N to 45°45'N lat., a length of nearly 500 miles. (800 km) Its average width is about 110 miles (176 km) but only 45 miles (72 km) at the Strait of Otranto. The depth north of Dubrovnik and as far as Dugi Otok averages between 50 and 130 fathoms* (90 to 238 meters). North of Mali Lošinj on the Croatian side or Ravenna on the Italian side, the depth is, in some places, less than 50 fathoms (90 meters). A minor depression crosses the sea between the Abruzzi and Šibenik, with depths exceeding 100 fathoms (183 meters). South of Dubrovnik and Bari soundings of more than 770 fathoms have been recorded (1410 meters).

Pripremio: Branko Miličević

* One fathom is equal to 6 feet or 183 cm.

Jedan stari recept....**NAPOLEON TORTA**

Materijal: 28 dag čokolade
28 dag maslaca
28 dag šećera
14 dag oljuštenih badema
8 jaja
28 dag brašna
5 dl slatkog šećera s vanilijom
2 rebra čokolade za caklinu

Čokoladi dodajte malo tople vode i miješajući je zagrijte. Neka se malo ohladi i zgusne. U međuvremenu pjenasto miješajte maslac i sitno nasjeckane bademe. Dobro promiješajte, a zatim dodajte omekšanu čokoladu, žumance po žumance i na kraju čvrst snijeg od bjelanjaka. Polako miješajte da se sastojci prožmu. Od tijesta ispecite dva lista na umjerenoj temperaturi. Istucite slatko vrhnje sa šećerom, pa time namažite donji list torte. Pokrijte gornjim listom i premažite čokoladnom caklinom.

Marija i Zdenko Šenoa: Biskupski sladopek, str. 162

PERIFERALNE VIZIJE

U BEOGRADU U BAGHDADU
BRKOVE LIŽU - GLADE BRADU

CIJELOM SVIJETU I OKOLICI PORUKE SRBA:
NA KOSOVU - DOSTA ŠTRIKI, MNOGO VRBA!

U SLUČAJU DA SE NATO
USUDI BACIT KOJU BOMBICU NA SRBE,
ODGOVOR ONI IMADU NA TO:
2000 DOBRO-DOŠLIH PROMATRAČA
PO STAROM RECEPTU"
ČEMO SVEZAT ZA VRBE".

INAČE, "ODABRANI NAROD" - SPECIJALNA VRSTA,
S PONOSOM DIŽE TRI PRSTA:
"IAKO SMO, BRE, RELATIVNO MALI,
DVO SMO ZLOČINCA NA LISTU
NAJVEĆIH OVOGA VEKA DALI!
SVE SAME ZVEZDE I KLAZE,
EKSPERTI ZA GENOCID NEVINE MASE.
U PRVOM TIMU SVETA, UZ PINOCHETA,
IDI AMINA, SADDAMA I DRUGIH BEZ SKRUPULA, SRAMA
STOJE IMENA NAŠIH RADOVANA I SLOBODANA!

...KOJI, KAD NE LAŽU, OVAKO KAŽU:

"TEK U SLUČAJU NEVEROVATNE INTERNACIONALNE INTERVENCIJE,
DA ZA SVOJ GREH PLATIMO CEH,
ODOSMO MI, S MNOGO MILIONA
KOD GORDOG NAM ALBIONA
GDE BIT ČEMO IZVAN JURISDIKCIJE,
JER ČE NAM KUMA ELIZABETA,
DATI ŠTIT APSOLUTNOG IMUNITETA!"

...U MEĐUVREMENU U BAGHDADU SVE TRIKOVE ZNADU
I SMIJU SE OD UHA DO UHA
"BILLY-BOY JE OBIČNA BUHA,
DOBRIČINA STARA, ON "KUPI" SVAKI NAŠ VIC
(A KOŠTA GA MNOGO I OTVOREN ŠLICI).

IZ METROPOLA SVIJETA REAKCIJE RAZNE ...
NO, AKO SADDAM OVU ZADNJU RUNDU IZGUBI,
JA, ILI SAM ZBUNJEN ILI SAM MUNJEN,
JER KAKO TO DA IZ IRAK-A SMJEH ČUJEM,
A IZ BIJELE KUĆE - ŠKRIGUT ZUBI?

PA ZAKLJUČAK, EVO IZ MOJEG KUTA:
UZALUD SVA TA BUKA I SKUPA MUKA
GROŽNJA PRSTOM, PRETNJA ŽELJEZA, MISILA I PLEHA -
JEDINA ŠANSA KOJU ZAPAD IMA JEST
DA SADDAM I SLOBO - UMRU OD SMIJEHAI!

I TAKO ...

...ZARASLA TRAVA AVIONE U AVIANU
PAUK PLETE OKO "FLOTE PETE"
MIRNO SPAVA ČARŠIJA I BAGHDAD
MIRNO TEKU VODE MORAVE I ZETE!

...I U ZURICHU ... ISTO, KAO SANTE LEDA MIRNO SJEDE
UZROČNICI, PROFITERI BIJEDE,
BANKARI SVIJETA,
TRLJAJU RUKE, BANKNOTE BROJE,
MILIONIMA GLADNIH OVOG JADNOG PLANETA
..... SUDBINU KROJE.

IVICA PUHALO

Čitajte i širite **HRVATSKU ISKRU**

Vijesti iz Toronto i okolice

Obavijest javnosti: Zahvaljujući dobroti gosp. Geohelija dobili smo pismo Don Ante Bakovića o razlozima njegovog nepojavlivanja na prošloj tribini HDZ-a. Pismo slijedi:

Poštovani gospodine Geoheli, 27. studeni 1998

Čuo sam se s gosp. Marinom Soptom koji mi reče da ste me zvali onu subotu ujutro, kako smo se dogovorili. Meni nije jasno kako se to dogodilo, jer sam sjedio kraj telefona i čekao poziv. Istina, nedavno su mi promijenili broj telefona, a sada su mi najavili novu promjenu, pa su mi još neki ljudi govorili da su me zvali a nisu me dobili, možda je u tim prespajanjima nastala pogreška. Osim toga ta dva-tri dana je u cijeloj mojoj ulici dolazilo povremeno do prekida telefonskih linija. Telefon je normalno zvonio, ali u centrali, a ne kod pretplatnika. Ja Vas osobno nisam mogao nazvati jer mi je Vaš broj ostao u uredu, a nisam mogao nikoga buditi u to doba.

Iskreno žalim što se nismo čuli i ispričavam se, koliko je došlo do moje krivnje, svakoj pojedinačnoj osobi koja je došla na ovu tribinu, a najviše Vama, gospodine Geoheli.

U nadi da ćemo ipak uspostaviti suradnju, što iskreno želim i očekujem, srdačno pozdravljam Vas, Vašu obitelj, kao i sve Hrvate u Mississaugi,

S poštovanjem,

Don Anto Baković, predsjednik
Hrvatskog populacijskog pokreta

HRVATSKA BRATSKA ZAJEDNICA

HBZ Odsjek B.M.Luketich 515 obavještava sve svoje članove da pripremamo doček Svetog Nikole (Santa Claus) u nedjelju 6. prosinca 1998 u kafeteriji St. Mary Secondary School, 66 Dufferin Park Avenue. Našim malim do 12 godina Sveti Nikola podijeliti će lijepe darove. Dodite sve koji možete, i veliki i mali - upoznajmo se i sprovedimo ugodno popodne.

KANADSKO-HRVATSKO DRUŠTVO PENZIONERA

Dec. 9/98 - Božićna zabava 1 - 4 p.m.

E-mail: generaltourist@ica.net
www.generaltourist.com

TEL: (905) 602-8900
FAX: (905) 602-8899
MOBILE: (416) 816-6106

TRAVEL SERVICE LTD.

3045 SOUTHCREEK ROAD, UNIT 1
MISSISSAUGA, ONT., CANADA L4X 2X6

JOHN LONCARIC
President

KANADSKO HRVATSKI KONGRES TORONTO priređuje **BOŽIĆNI BANKET** u korist promidbe hrvatskog jezika na Sveučilištu u Torontu, u subotu 12. prosinca 1998. godine u Croatia Banquet Hall, 1989 A Dundas Street East. Gostl večeri: Sv. Nikola, a moguća je posjeta i Krampusu. Prigodni božićni pokloni, Bogata tombola, ukusna večera, početak u 6.30 navečer. Ulaznina \$50.00.

HRVATSKI KLUB KARLOVAC i DRUŠTVO Sv. LOVRO - Vivodina priređuju **SVEČANI DOČEK NOVE GODINE** u četvrtak 31. prosinca 1998, u dvorani Ukrajinske Katoličke Crkve na 3625 Cawthra Road u Mississaugi.

Uz sve vrste jela i pića te ponoćni buffet, za razonodu i ples do 3:00 a.m. zabavljat će Vas legendarni sastav iz Karlovca, Hrvatski gardisti - grupa "PLAVA NOĆ". Ulaznice sa rezervacijama po cijeni od \$65.00 po osobi možete dobiti

u Mississaugi kod: Zvonko Dobrovoljac tel. 820-4099

Frank Laić tel. 277-9122

u Hamiltonu kod: Zlatko Brebrić tel. 561-3640

Te kod društva Vivodina u Oakvillu kod:

Joe Sajko tel. 845-9719

Vilko Petruša tel. 838-3098

i u Mississaugi kod: Joe Vrbos tel. 542-2381

Svi nam dobro došli na zajednički svečani doček Nove godine Društva Sv. Lovro - Vivodina i Hrvatskog kluba Karlovac poručuju Odbori.

HRVATSKI FOND "SLAVONIJA" priprema doček Nove godine u župnoj dvorani Naše Gospe Kraljice Hrvata, 5 Croatia St. u Torontu. Ulaznina \$50.00. Više obavijesti naknadno će biti objavljene.

DONOSIMO PAR REDAKA IZ "PISMA HRVATSKE DEMOKRATSKE ZAJEDNICE"

IZRAZI ZAHVALNOSTI:

Po prvi puta HDZ je odlučio izaći s pismom za hrvatsku zajednicu. Neće to biti ni novina ni bilten. Kod nas, u društvu vlada raspoloženje da se pokrrijemo onoliko koliki nam je pokrivač. Želimo obavijestiti hrvatsku javnost što priređujemo, što organiziramo, što mislimo o pojedinim važnim događajima, naravno ako sve to stane u dvije pisane stranice.

ŠTO SE PRIPREMA ?

HDZ nastojati će svakog petka organizirati događaje, koji u slučaju živih nastupa predavača, s početkom u 19.30 sati (7.30pm), a u slučaju telefonskih nastupa u 19 sati (7pm). Filmovi i ostali video materijali od posebne važnosti biti će prikazivani u 19.30 sati. Prije toga, od 18.30 - 19. sati može se gledati Dnevnik HTV. Samo u iznimnim slučajevima, gledanje novijih filmova biti će naplaćivano minimalnom cijenom za ulaznice. Pratite i čitajte župni vjesnik hrvatskih župa, te slušajte radio program "Zvuci Hrvatske" čije usluge koristimo.

"OPEN HOUSE"

Kao i svake godine, HDZ priređuje Božićnu proslavu, susret s članovima i simpatizerima HDZ. Nek' nam Novorođeni bude putokaz u moralnom smislu, nek' socijalna pravda bude glavna oznaka neše politike, nakon što smo se oslobodili od neprijatelja. "Open house" bit će u prostorijama HDZ, u nedjelju 20. prosinca od 15.00 do 21. sat. Preporučamo da se članovi Uprave pokažu kao pravi domaćini. Naše prostorije su naš dom!

Vijesti iz Hrvatske

Pripremio: Slavko Butković

Kopnene granice sa Slovenijom

ZAGREB (HINA) - Hrvatska i Slovenija se još uvijek nisu približile postizanju sporazuma o međusobnim kopnenim granicama jer nisu riješile nekoliko otvorenih pitanja, rekao je za Hinu Predstojnik hrvatskoga ureda za granice Hrvoje Kačić.

Hrvatski i Slovenski diplomatski izvori proteklih nekoliko dana optimistički su izjavili da su dvije države blizu rješenju međusobne granice i da će o osnovama sporazuma o kopnoj granici dviju strana razgovarati idućeg tjedna u Zagrebu. Kako se doznaje iz diplomatskih izvora, jedno od otvorenih pitanja još uvijek je granica na vrhu Sveta Gera gdje se još uvijek nalazi slovenska vojarna.

Najveći problem međusobnog razgraničenja za Sloveniju i Hrvatsku i dalje ostaje morska granica u Piranskom zaljevu gdje su stajališta uvijek krajnje udaljena.

HDZ o pregovorima s Oporbom

ZAGREB (HINA) - Središnji odbor Hrvatske demokratske zajednice sastat će se 7. prosinca i nakon izlaganja predsjednika stranke o aktualnim unutarnjim i međunarodnim prilikama, bit će razmotrene smjernice gospodarske i socijalne politike HDZ-a u idućoj godini i odnos prema drugim političkim strankama, izvijestio je na konferenciji za novinare glasnogovornik HDZ-a Drago Krpina.

HDZ će predložiti da se u državnom proračunu osigura više sredstava za djelovanje političkih stranaka, najavio je Krpina. Kontakti o pregovorima HDZ-a s oporbom traju, o tome se razgovara i očekuje uspješan ishod, a

Strana 4

incijative za razgovor "susrele su se na pola puta", rekao je Krpina odgovarajući na upit tko je zatražio razgovor.

HKDU NEĆE U KOLO S OPORBENOM ŠESTORICOM

ZAGREB (HINA) - Hrvatska kršćanska demokratska unija (HKDU) odbacila je mogućnost ulaska u udrugu šest oporbenih parlamentarnih stranaka. "HKDU neće ulaziti u kolo s oporbenom šestorkom", rekao je dopredsjednik stranke Anto Kovačević na konferenciji za novinare u Hrvatskom državnom saboru. Istaknuo je da HKDU, iako je otvoren za suradnju sa svima, želi imati nezavisnu poziciju u odnosu i na vladajući HDZ i na oporbenu šestorku.

Ustvrdivši kako HDZ-ov brod tone, Kovačević je istaknuo da ga ne treba zamijeniti s "iredentističko-jugoslavenskih, već s demokršćanskih pozicija". Mnogi razočarani hadezeovci pristupit će demokršćanima, a ne oporbnoj udruzi pod vodstvom Socijaldemokratske partije", izrazio je svoje uvjerenje Kovačević, koji je saborskim zastupnikom postao kao zamjenik dopredsjedniku SDP-a Zdravku Tomcu u izbornoj jedinici.

Dr. Tudman primio predsjednika Kluba zastupnika HDZ-a

ZAGREB (HINA) - Predsjednik Republike dr. Franjo Tudman primio je Vladimira Šeksa, predsjednika Kluba zastupnika HDZ-a u zastupničkom domu Hrvatskog državnog sabora.

Predsjednik Republike prihvatio je prijedlog predsjednika Kluba zastupnika HDZ-a da primi prvake oporbenih parlamentarnih stranaka, u svezi s otežanim radom Sabora, uzrokovanim njihovim ostavkama na dužnosti u Hrvatskom državnom Saboru.

SLUČAJ ŠAKIĆ

BEOGRAD (HINA) - Inatoč apelu da svjedoče na suđenju Dinku Šakiću, kojeg je prije nekoliko dana svjedocima iz Srbije uputilo jugoslavensko

ministarstvo pravde, izgleda da nitko od njih neće putovati u Zagreb.

Današnja "Politika" piše da su četvorica građana SRJ, koji su dobili poziv Županijskog suda u Zagrebu da svjedoče u krivičnom postupku protiv Dinka Šakića, spremni svjedočiti, ali ne u Zagrebu. Svi se oni, navodno, boje odlaska u Zagreb i spremni su, prema pisanju "Politike", dati iskaze u američkom ili hrvatskom veleposlanstvu u Beogradu, što nije prihvaćeno.

VUKOVAR Zaključci prve Konferencije Povratnika

VUKOVAR (HINA) - Sudionici prve Konferencije povratnika, koja je danas održana u Vukovaru, nakon završetka skupa prihvatili su 20-tak zaključaka, čija bi provedba trebala ubrzati povratak i obnovu na ratom stradala hrvatska područja. Pored ostalog od Vlade traže se veća izdvajanja za obnovu komunalne infrastrukture.

Povratnici posebice važnim ocjenjuju dosljednu primjenu Zakona o područjima od posebne državne skrbi i zahtijevaju da se odredbe toga Zakona primjene i na Hrvatsko podunavlje. Od Hrvatskog državnog sabora traži se da osigura više novca za obnovu obiteljskih kuća i stanova.

Međunarodna zajednica pozvana je da kroz ulaganja u stradala područja Republike Hrvatske, posebice u gospodarstvu, pomogne razvoj tih područja. Međunarodna zajednica također je pozvana da na predstojećoj Konferenciji o obnovi i razvitku da stvarnu materijalnu, a ne samo moralnu potporu hrvatskoj Vladi i državi za obnovu u ratu stradalih područja.

Povratnici također traže da u najkraćem roku počne obnova svih objekata za koje su do sada izdana rješenja za obnovu, i da se donese poseban zakon o obnovi Vukovara.

Zajednica povratnika Hrvatske također ocjenjuje "neodrživom sudsku praksu presuđivanja prognanicima" da moraju plaćati najam za korištenje kuća i stanova, u kojima su trenutačno smješteni, dok se ne stvore uvjeti za povratak u njihove domove. Od Ministarstva pravosuđa zahtijeva se da se takvi postupci protiv prognanika odmah prekinu.

by the international community, Dayton signatories, and corrupt politicians. No money is coming in this picturesque valley, where the peaceful Croats did not battle anybody, and where their houses were destroyed and from where they were exiled merely because they were Croats, while only this year the so called Republica Srpska received 3 billion dollars from international community, including a half a billion from the USA.

From Sasina we came back to Sanski Most in order to proceed toward Prijedor via Ljubija.. This is another valley which was totally inhibited by Croats. The valley is rich with the iron ore. The Ljubija mine boosted the largest mine exploitation of iron before the war. Part of it is under Federation. The northern area is RS. Along the road before we came to Stara Rijeka we stopped at the Catholic cemetery. We stood in silence and prayer by the graves of the massacred Croats from this areas. Forty two of them were identified. At the grave of Matanovic family nine crosses stand as nine members of Matanovic family were massacred in Ljubija mine. Two years ago the British SFOR forces who supervise the area discovered the site of massacre to immediately stop the exhumation in order not to disturb the perpetrators (the Serbs). As we came to the location where there was a Catholic church in Stara Rijeka, the workers informed us that they just came from another site of massacre in Brisevo, another mining area, where four new bodies were exhumed and identified as local Croats. Still, another massacre site as of now remains unearthed. These massacre sites and concentration camps are not far from other infamous concentration camps of Omarska and Manjaca, where the Serbs in 1992 massacred several thousands of the local Croats and Muslims, and where ten thousands were tortured and raped under the systematic campaign of ethnic cleansing, while Europe and USA politicians, aware of all this, delighted in their "civilized" narcissism. The Parish of Stara Rijeka is led today by the pastor Rev. Anto Marijan, who is also the pastor in Ljubija. By his rough face he does not look different than any other average miner, but when he speaks the treasures of knowledge and information about the local situation and world affairs pour from his lips in a beautiful literary Croatian language revealing at the same time the love for this land and the compassionate soul opened to help every human being. In this church, which is totally destroyed except for its cement constructed roof and four pillars, the dean Rev. Anto Marijan tells us with crying eye that Rev. Ivan Grgic, former local pastor was killed by the Serbs. Only 200 Croats are still left from the pre-war population of 5,000. Here too, in spite of all this the Croatian people want to return to this area. Those were the ones who were engineers, managers and workers, in this rich mining area. With majority of the Croatian population, this area should have come under

the Croatian control. One wonders if the Croatian politicians, when they signed the Dayton Accords, knew that basic demography of this area and what it means in terms of natural resources. The mines are now closed. During the time of post war yugo-regime, and during the Serbian occupation, the iron was exported to Russia and Serbia.

On our way to Prijedor we came to the area of rolling hills from where one can see as far as Sisak's refineries spouting fire, in Croatia, across the town of Bosanski Novi. Here lies the Croatian village of Surkovac where every Croatian house is burned to the ground. We found a group of the Croatian returnees building a new chapel. They have already restored the Parish house. The new chapel will serve temporarily as church and later on as a youth center. Croatian Franciscan priest Fra Josip Bozic, native of Sasina, a former Croatian missionary in Netherlands and Germany, leads the efforts of material and spiritual rebirth with the help of Bishop Komarica and Caritas Banja Luka. The Church will be also rebuilt. Its sides still stand. It was built between two world wars in a magnificent neo-romanic style. Croatian people here were mostly dairy farmers. They are slowly returning from their exile. We were told that their land possessions are properly being returned to their rightful owners. Caritas is also helping rebuild the local school since the Croatian kids will now be able to attend the school with the curriculum that will give them some satisfaction.

In Prijedor, the Catholic church was totally destroyed and the parish house is still occupied. There are over 1,000 Croats left in the area. They are served by the priests from Banja Luka, twenty miles away. For Mass they gather in open around the Catholic cemetery. The Diocese is in process of repossessing the Parish house and building new church at the same location where there is nothing but grass today. It is from here that the local priest Tomislav Matanovic was taken away during the war along with his father. Father Matanovic was held in the Serbian prison in Banja Luka. After all efforts were made by Bishop Komarica and American Bishops Conference to free him from the prison, no official response was given and today he and his father are believed to be killed.

Approaching Banja Luka from Prijedor we are reminded again of the brutality of the Serbs in this region. Croatian villages located at the foothills of mountain Kozara, Simic, Ivanjska, Barilovici, are totally destroyed, the people driven away. The only church not destroyed in this area, in Barilovici, is still there, thank only to the fact that the Serbs use it for a stable. In Banja Luka area in the subdivisions of Motika, Trn, and Petricevac, Catholic churches and Parish houses are destroyed. In Petricevac, the Franciscans have rebuilt the monastery and the life is slowly coming back in this place where thousands of Croatian catholic youth used to gather for

their spiritual edification. The torn cement blocks perturbing iron rods still lie in ruins here where the beautiful church "Marija Zvijezda" once stood. During the May of 1995 the Serbs burned the church and the monastery to the ground and the Croatian Franciscan priest was found dead as a result of these atrocities. In the neighboring town of Presnace we visited the Parish house where Rev. Filip Lukenda and Sister Cecilia Grgic were burned to death in May 1995. The Catholic church was equally demolished. One can still see from the darkened contours of smoke on the house what method of incineration the Serbs used to perpetrate these bestial deeds. To create fire these sowers of deaths used the most sophisticated chemicals for their instant satisfaction, since as it was documented, it took only seconds to create inferno in this house. Only the interior and the roof burned down together with the bodies of Fr. Lukenda and Sister Grgic. The exterior has been reconstructed on the lower level, where now the Croatian faithful gather on Sunday for the Lord's Supper. From the ground around the house I picked a red rose and brought it with me to remind me of the Christian martyrdom of Fr. Lukenda and Sister Grgic. Here, too, the Croatian Catholics are determined to rebuild and to return.

Coming back to Croatia from Banja Luka, it was already dark and we were able to stop along the road to Gradiska in Aleksandrovac and Topola, just to see from outside the destruction of the churches and convents in both places. On the walls of the Croatian Sisters Adorators of the Blood of Christ Convent in Nova Topola, the graffiti still reveals the hatred of those who were helped by the Sisters in many ways: "Go back to Croatia or we will kill you all, ustashes!" That this is so, one more killed priest Rev. Ratko Grgic, pastor in Topola, speaks from unknown grave.

Humor bez riječi.....

Strana 25

VISIT TO BANJA LUKA, Oct. 16, 1998

Unknown and untold desecrations of Catholic churches, ethnically cleansed and massacred Croat population

Accompanied by two persons from the Region, I had a unique experience, during my recent sojourn to Croatia, to be able to visit, three years after the war, the Northwestern Bosnia. I visited Bihac area, Bosanski Petrovac, Kljuc, Sanski Most, Sasina, Ljubija, Stara Rijeka, Surkovac, Brisevo, Prijedor, Banja Luka, Aleksandrovci, Bosanska Topola, and Bosanska Gradiska. For the Croatian people in this area who were the victims of the war of occupation, nothing has changed whether they are in the areas under the jurisdiction of Federation or within the so called "Republika Srpska" (RS). They are still the victims.

The only visible difference is that at this moment one can freely travel with proper documentation to these regions. I traveled with my American passport. We had no difficulty crossing from the Croatian border on the Federation side in Bihac, or coming back to Croatia from the side of RS. Going from the Croat-Muslim Federation into RS from Sanski Most to Prijedor there were no signs, no patrol, no barriers to cross.

I went to visit these areas for two reasons: during the war the Croatian Catholic Union has been instrumental in helping our people in the area by having established contacts with his Excellency Msgr. dr. Franjo Komarica, Bishop of Banja Luka. I have promised Bishop Komarica that during my first trip to homeland, Banja Luka is on my priority list. The second reason was the fact that I was so infuriated by the treatment of the Croats in the RS by the world community and especially the US State Department that I wanted to see with my own eyes what has actually occurred there and what is going on right now, so that on my next meeting with their representatives I could tell them exactly what I think of their attitude.

Prior to my visit to Banja Luka, I had a meeting at the American Embassy in Zagreb with Mr. Charles English, the Senior Advisor to US Ambassador Montgomery. First time in my life I heard a statement from Mr. English that according to Dayton Accords, the Croats in the so called Republika Srpska are not constituent people. This statement, if true, changes everything. First of all, I cannot in conscience support any Croatian politician who would sign this statement. Second, I will do everything I can to boycott Dayton. I have brought this topic of my conversation with Mr. English in front of the Croatian officials who were stunned by its content and consequences for the Croatian people. I have also discussed this in front of high Catholic hierarchy in Croatia and Bosnia and

Hercegovina. They were more than shocked. In addition I was told that there are three secret documents appended to Dayton Accords and that one of them contains the reciprocal formulas of quid pro quo. "Croats and Muslims are not constituent people in Republika Srpska and the Serbs are not constituent people in Croat-Muslim Federation". I cannot imagine today any Croat could subscribe to such formula. However, in reality, if one looks back at the behaviour of the governments charged to implement the Dayton Accords, one can ascertain that in retrospect every of their action testifies in favor of the DECEIT in Dayton. If it were not so, surely the Croats from Bosanska Posavina and Banja Luka Region (all three hundred thousand of them) would have already returned in their homes, albeit destroyed. No one up to now has returned and the game that the State Department plays assuring that this year 70,000 Croats would have returned in the Republika Srpska is an eyeless lie. Surely, one cannot judge the events on the basis of one day trip, but allow me to present to your eyes what I saw on October 16, 1998, while visiting Banja Luka, and you be the judge.

Entering into Bosnia from Vaganac and Licko Petrovo Selo through the beautiful mountain of Pljesivica the first village on the Bosnian side has been rebuilt with the Muslim houses and new mosque was erected right on top of the hill to indicate whose territory is this. We were told that in this Bihac area today there are 300,000 Bosnian Muslim and only 4,000 Croats. Going south from Bihac towards Bosanski Petrovac every house is destroyed. This area was before the WW2 inhabited by the Croats but the ethnic cleansing took place post WW2 and the Serbs moved in. Right now the Muslims are destroying their houses built in the communist era. From Bosanski Petrovac to Kljuc along the road a multitude of new houses are being built by the Muslims as well as along the road from Kljuc to Sanski Most. This is the area that was liberated by the Croatian forces in August and September 1995, but according to Dayton, it came into the Muslim hands. If the Croatian strategy was to surrender another liberated area to the Serbs, southeast of the Bihac pocket, around Mrkonjic Grad and Sipovo, in order to cut into the Muslims area of Bihac and the Central Bosnia, it failed. One can see that every single space is dotted with Muslim houses. Obviously the Arab nations are pouring in money with messianic zeal to establish the Western Muslim frontier, while

the Croatian government in Zagreb is very busy with the internal discord among the top echelons of the ruling party, destroying each other and the Croatian interests in the process.

The first smack in the face hit me when we came on the sight where the Croatian Catholic church stood before this war in the City of Kljuc. There is nothing left but the pile of rocks in the middle of the clean cut grass area. The pastor Rev. Franjo Kresic just moved in the half repaired parish house. He was hiding during the war in the surrounding hills with the small number of Croats. Out of thousand families there are only 50 Croats left. Others were expelled or killed by the Serbs who control this area during the period of 1992 to 1995. Today, although this is the territory of the Croat-Muslim Federation, the Croats are not allowed to come back and reclaim their properties. Unfortunately, the Croat politician in B&H do not bother to even visit this area, let alone fight for the return of the Croats. We met at the Parish house a little Croatian boy from Stara Rijeka, a Croatian village in the hills of the Ljubija mine, who attends the school here by being exposed to absurd Muslim and Arab indoctrination and constant intimidations. The only bright light we saw was the sign on the Parish door that the Caritas from Switzerland has obtained the permission to rebuild the Parish house.

In Sanski Most, which is also under the Muslim control, the situation is a bit better. Out of 5,000 Croats before the war 700 remained in the area and 2,000 are on the list to return. The Parish house is renovated and the church is being rebuilt. The pastor, Fra Ivo Orlovac, cares for the spiritual needs of the people by serving Mass in the tent pitched by the Parish house. Sanski Most is connected with Banja Luka through Sasina valley, which was mostly inhabited by the Croats before the war. Here the church is burned to the ground. We met about ten Croats working on the restoration of the Parish house. About fifty families returned to this area. Their destroyed houses are being rebuilt. Against all odds the Croatian people here are determined to return back and proudly rebuilt this valley and repopulate it. Once the church is rebuilt they have plans to built school and hopefully, reconstruct the infrastructure which is totally decimated. While the roads in Sanski Most are paved, as soon as you get out of town into the valley, the dirt roads full of holes are as dangerous as the fields not cleaned of mines. Obviously, this is another example of the total neglect

Vijesti na engleskom

News in English

By S. L. Butkovic

President Tudjman and Opposition

ZAGREB (HINA) - Croatian President Franjo Tudjman received the president of the ruling Croatian Democratic Union (HDZ) Parliament bench, Vladimir Seks.

Tudjman accepted Sek's suggestion that he receive the leaders of parliament opposition parties to discuss the work of the Croatian Sabor (Parliament), aggravated by their resignations to parliamentary duties.

The date and time of the meeting will be agreed subsequently, the Croatian President's Office said on Friday.

CROATIA AND SLOVENIA AGREE

ZAGREB (HINA) - Croatia and Slovenia have agreed that the issue of the Krsko nuclear power plant be resolved on a co-ownership basis, the Croatian Economy Ministry said.

Economy ministers of Croatia and Slovenia, Nenad Porges and Metod Dragonja, met in Zagreb on Friday as heads of negotiating teams to discuss the ownership and status of the Krsko nuclear power plant, which is jointly owned by both countries, although the plant is located in Slovenia.

The two delegations agreed that the issues be resolved on a co-ownership basis which includes parity management, decision-making and storage of nuclear waste, the Ministry said.

Slovenian Banks' debt to Croatians

ZAGREB (HINA) - High-ranking dele-

gations of Croatia and Slovenia met in Otocec ob Krki, Slovenia, to discuss the possibility of arbitration in finding a solution to an open issue between the two countries - the DEM 600 million debt of Slovenia's Ljubljanska Bank to Croatian depositors.

According to a statement from the Croatian Finance Ministry, the two delegations exchanged views on various modes of possible mediation, and concluded the two countries would initiate talks on the possibility of a third country's mediation in finding a solution.

The Croatian delegation included Finance Minister Borislav Skegro, Croatian National Bank Governor Marko Skreb, Deputy Justice Minister Snjezana Bagic, and Assistant Finance Minister Hrvoje Radovanovic.

The Slovene delegation was headed by Finance Minister Mitja Gaspari, Justice Minister Tomaz Marusic, Slovene bank Deputy Governor Andrej Rent, and Finance Ministry State Under Secretary Alenka Selak.

Helsinki Committee Reacts

ZAGREB (HINA) - The Croatian Helsinki Committee for human rights (HHO) expressed concern over a statement by the Croatian Interior Ministry dated November 20, 1998.

The Ministry accused "certain humanitarian and non-government organisations" for being facades for foreign intelligence services" actions aimed at destabilising Croatia, the HHO said on Friday.

34 new flats in Makarska

MAKARSKA (HINA) - Keys to 34 newly built flats for Homeland War victims and members of the Croatian army and their families were handed on Saturday in Dugis, a suburb of Makarska a town on the southern Adriatic coast.

"Croatia will fulfil all of its obligations to Croatian Veterans, with regard to flat allocation and housing loans, before the legally set deadline," Reconstruction and Development Minister Jure Radic said. He explained

that in the Makarska region, "instead of in the next three years, the obligations to Croatian veterans will be complied with in 18 months.

Works on another housing building for the veterans and members of the army and their families in Makarska are nearing completion, as is the preparation of necessary documentation for yet another housing building.

Jure Sertic, assistant Croatian Veterans Minister, pointed out to the state's care for those who defended and created it and for their families.

CROATIA and AUSTRIA

VIENNA (HINA) - Croatian army Chief-of-Staff Vice-Admiral Davor Domazet and associates on Friday visited Austria at the invitation of the Austrian armed forces' chief inspector, Karl Majcen.

"Austria views Croatia as an equal partner in the establishment of security in central and eastern Europe. We expressed identical views on strategic problems in the region and their solutions. It was agreed that Croatia and Austria can contribute to security in the whole of Europe," Domazet said after talks, and described the meeting as very successful.

The talks also focused on intensifying the overall cooperation between the two countries' armed forces, and on the preparations and tasks for reorganisation for the 21st century.

Austria endorsed Croatia's accession into the Partnership for Peace programme.

INCREASE TO PENSION CONTRIBUTION

ZAGREB (HINA) - The Pension Fund will submit a recommendation to the labour and Social Welfare Ministry to increase the rate of contributions for pension allowances from the current 21.3 to 25 per cent. This would be equal to the amount it was a year ago, Pension Fund Director Damir Zoric told journalists at a press conference on Friday. An increase is essential in order to ensure normal operations for the Fund or to maintain the current status.

VIJESTI IZ DOMOVINE (16. - 29. studenog 1998)

16.XI, ZAGREB Nesudjelovanje oporbe u saborskim odborima ni na koji način ne ugrožava status Hrvatske u Vijeću Europe, rekao je potpredsjednik Sabora i predsjednik saborskog Odbora za vanjsku politiku Žarko Domljan. NEW YORK, "Krug oko Mrkšića, Šiljančanina i Radića se čvrsto steže, SRJ će biti na dnevnom redu Vijeća Sigurnosti UN sve dok se ova zločinačka trojka ne nađe u Den Haagu," izjavio je povodom usvajanja rezolucije Vijeća Sigurnosti UN stalni predstavnik pri UN Ivan Šimonović. RIM, Zapadnoeuropska unija vodit će, na traženje EU-a, misliju razmišljanja u RH, navodi se u priopćenju WEU objavljenom u Rimu nakon završetka dvodnevnog ministarskog sastanka. TEL AVIV, Izrael i RH potpisat će početkom 1999. godine sporazum o vojnoj suradnji, usaglašen na sastanku dužnosnika obrane Izraela i Izaslanstva MORH-a.

17.XI, VUKOVAR Vukovar i Vukovarci će obilježiti uspomenu na najveću tragediju koja ih je zadesila u povijesti grada. U znak sjećanja na vukovarsku tragediju i sve one koji su položili živote braneci grad vjenice su položili na mjestu masovne grobnice na Ovčari i kod središnjeg križa na vukovarskom Novom groblju izaslanstva najviših tijela u RH. U 10.30 misu zadušnicu vodit će vojni ordinarij msgr. Juraj Jezerinac. WASHINGTON, SAD vjeruju da su bosanski Srbi koristili suzavac protiv Muslimana tijekom rata u BiH, no smatraju kako ne postoje vjerodostojni dokazi da je korištena međunarodno zabranjeno kemijsko oružje, izjavio je glasnogovornik State Departmenta James Rubin. On je reagirao na izvješće Human Rights Watch da su Srbi prigodom osvajanja Srebrenice godine 1995. koristili kemijsko oružje - granate s plinom BZ koji izaziva dezorijentaciju i halucinacije poput LSD-a.

18.XI, Sastanak na vrhu SEI (srednje europska inicijativa) 20. i 21. studenog kojim završava jednogodišnje predsjedavanje RH tom organizacijom bit će prilika da 16 zemalja članica raspravi o načinima daljnje suradnje, približavanje Europskoj uniji i stabilnosti u regiji, ocijenio je premijer Zlatko Mateša.

19.XI, ZAGREB, Zastupnici šest oporbenih parlamentarnih stranaka predali su svoje ostavke na dužnosti u Hrvatskom državnom saboru, osim na zastupničke. Ukupno 56 zastupnika šest stranaka - SDP, HSS, HSLS, LS, IDS, HNS, podnijelo je ostavke na više od sto saborskih i s njima povezanih dužnosti, izvijestio je Radimir Čačić. ZAGREB, Arbitraža je jedna od mogućnosti za izlazak iz slijepe ulice pregovora o podjeli imovine bivše Jugoslavije u koju su dospjeli zbog otpora SRJ, a postoji i mogućnost političkog pritiska međunarodne zajednice na RSJ, rekao je predstojnik ureda za sukcesiju Božo Marendić. BEOGRAD, Udruga građana SRJ koji posjeduju imovinu u Hrvatskoj najavila je zahtjev OEES-u i UN-u da intervenira kod hrvatskih vlasti kako bi se riješilo pitanje njihove imovine. ZAGREB, U povodu učestalih napada i objeda na Službu ustavnog poretka (SZUP) u dnevnom i tjednom tisku MUP odbacuje iznesene tvrdnje kao neutemeljene te ih drži pokušajem daljnje destabilizacije Ministarstva, priopćeno je iz ureda MUP-a. DEN HAAG, Desetak optuženika ICTY-a u petak je počelo štrajk glađu u pritvoru suda nakon što optuženiku Dragi Josipović više dana nije ukazana liječnička pomoć, doznaje se iz hrvatskih diplomatskih izvora u Den Haagu.

20.XI., DEN HAAG, Prosvjed odbijanjem hrane u pritvorskoj jedinici ICTY-a završen je u subotu nakon što je liječnik pregledao bolesnoga Dragu Josipovića, rekao je Anto Nobilo, odvjetnik pritvorenog generala T. Blaškica.

21.XI. Hrvatska i Federacija BiH i Bosna i Hercegovina potpisale su u nedjelju u Zagrebu u Predsjedničkim dvorima već nekoliko puta odgođeni Sporazum o posebnim odnosima i Sporazum o luci Ploče i Neumu postavljajući time temelje dugoročnoj obostrano korisnoj suradnji. Konkretni oblici suradnje biti će uređeni aneksima koji bi trebali biti doneseni do 1. srpnja. PULA, Predsjednik Skupštine Istarske županije Damir Kajin najostrije je osudio danas skidanje hrvatske državne zastave s pročelja stare zgrade osnovne škole u naselju Bljele zemlji u općini Grožnjan.

22.XI. ZAGREB, Predsjednik RH dr. Franjo Tuđman otputovao u službeni posjet Grčkoj. "Grčka je odigrala konstruktivnu ulogu u rješavanju krize u bivšoj Jugoslaviji, pa Hrvatska pridaje važnost posjeti toj zemlji zbog razvika političkih, ali i gospodarstvenih odnosa, rekao je predsjednik RH po dolasku.

23.XI. ZAGREB, Europska banka za obnovu i razvitak (EBRD) u svome je izvješću o stanju u tranzicijskim gospodarstvima bivših komunističkih zemalja, objavljenom u Londonu ocijenila Hrvatsku kao zemlju u kojoj je ostvaren značajni napredak prema ostvarenju tržišnog sustava, ali u kojoj je još potrebno provesti niz reformi, posebice u bankarskom i mirovinskom sustavu, te željeznica. Slom pete najveće banke u RH, Dubrovačke banke čiju je sanaciju središnja banka brzo pokrenula, istaknula je strukturne probleme u bankarskom sketoru, ističe se u izvješću EBRD.

24.XI, ATENA, Ministri vanjskih poslova Grčke i RH Theodor Pangalos i Mate Granić snažno su u Ateni podržali Prijedlog za izgradnju Jadranske auto-ceste i najavili da će nastojati da se taj cestovni pravac uvrsti u europske koridore. ZAGREB, Prijedlog državnog proračuna za iduću godinu uravnotežen je u iznosu od 48,45 milijardi kuna, što je 8,64 posto više nego u 1998. ZAGREB, Nema sustavnog prisluškivanja novinara ni stvaranja policijskih dosjea novinara. Dosjea nema ni o jednoj društvenoj skupini kao takvoj, ali Služba za zaštitu ustavnog poretka ima bazu podataka o osobama koje su na bilo koji način bile dio sigurnosnog problema. Te baze podataka odnose se na sigurnosne probleme, a ne na nečiju privatnost, istaknuo je Ivan Penić na aktualnom satu 22. sjednice Županijskog doma Sabora. SARAJEVO, Član Predsjedništva BiH Alija Izetbegović zajedno s nekoliko ministara najbližih suradnika optužio je Richarda Sclara, američkog izaslanika na pregovorima o Pločama i Neumu i posebnim odnosima između RH i Federacije BiH za nediplomatsko ponašanje.....Vi nas ne možete ucijenjati jer mi nemamo oraha u depu": stoji u pismu, uz poruku američkom posredniku izetbegovića i suradnika da "ga se ne boje jer se nakon svih strahova kroz koje su prošli boje još samo Boga. "Objavite dakle konačno imena korumpiranih političara u Bosni. Objavite ih ili nam se skinite s vrata, gospodine Sclar."....

25.XI. Predsjednik Republike Hrvatske dr. Franjo Tuđman se vratio iz posjete Grčkoj. ZAGREB, ..."Do sad se smatralo da neki Srbi podupiru Dayton, a drugi ne; da su neki Hrvati za, a drugi protiv, ali da ga svi Bošnjaci

dodao da se "sad pokazalo da to nije točno." Tko je protiv Dayton a "sad se jasno vidi", dodao je Klein. NOVO MESTO, Scenarij vježbe bolesnoga Dragu Josipovića, rekao je Anto Nobilo, odvjetnik pritvorenog generala T. Blaškica. 21.XI. Hrvatska i Federacija BiH i Bosna i Hercegovina potpisale su u nedjelju u Zagrebu u Predsjedničkim dvorima već nekoliko puta odgođeni Sporazum o posebnim odnosima i Sporazum o luci Ploče i Neumu postavljajući time temelje dugoročnoj obostrano korisnoj suradnji. Konkretni oblici suradnje biti će uređeni aneksima koji bi trebali biti doneseni do 1. srpnja. PULA, Predsjednik Skupštine Istarske županije Damir Kajin najostrije je osudio danas skidanje hrvatske državne zastave s pročelja stare zgrade osnovne škole u naselju Bljele zemlji u općini Grožnjan. 22.XI. ZAGREB, Predsjednik RH dr. Franjo Tuđman otputovao u službeni posjet Grčkoj. "Grčka je odigrala konstruktivnu ulogu u rješavanju krize u bivšoj Jugoslaviji, pa Hrvatska pridaje važnost posjeti toj zemlji zbog razvika političkih, ali i gospodarstvenih odnosa, rekao je predsjednik RH po dolasku. 23.XI. ZAGREB, Europska banka za obnovu i razvitak (EBRD) u svome je izvješću o stanju u tranzicijskim gospodarstvima bivših komunističkih zemalja, objavljenom u Londonu ocijenila Hrvatsku kao zemlju u kojoj je ostvaren značajni napredak prema ostvarenju tržišnog sustava, ali u kojoj je još potrebno provesti niz reformi, posebice u bankarskom i mirovinskom sustavu, te željeznica. Slom pete najveće banke u RH, Dubrovačke banke čiju je sanaciju središnja banka brzo pokrenula, istaknula je strukturne probleme u bankarskom sketoru, ističe se u izvješću EBRD. 24.XI, ATENA, Ministri vanjskih poslova Grčke i RH Theodor Pangalos i Mate Granić snažno su u Ateni podržali Prijedlog za izgradnju Jadranske auto-ceste i najavili da će nastojati da se taj cestovni pravac uvrsti u europske koridore. ZAGREB, Prijedlog državnog proračuna za iduću godinu uravnotežen je u iznosu od 48,45 milijardi kuna, što je 8,64 posto više nego u 1998. ZAGREB, Nema sustavnog prisluškivanja novinara ni stvaranja policijskih dosjea novinara. Dosjea nema ni o jednoj društvenoj skupini kao takvoj, ali Služba za zaštitu ustavnog poretka ima bazu podataka o osobama koje su na bilo koji način bile dio sigurnosnog problema. Te baze podataka odnose se na sigurnosne probleme, a ne na nečiju privatnost, istaknuo je Ivan Penić na aktualnom satu 22. sjednice Županijskog doma Sabora. SARAJEVO, Član Predsjedništva BiH Alija Izetbegović zajedno s nekoliko ministara najbližih suradnika optužio je Richarda Sclara, američkog izaslanika na pregovorima o Pločama i Neumu i posebnim odnosima između RH i Federacije BiH za nediplomatsko ponašanje.....Vi nas ne možete ucijenjati jer mi nemamo oraha u depu": stoji u pismu, uz poruku američkom posredniku izetbegovića i suradnika da "ga se ne boje jer se nakon svih strahova kroz koje su prošli boje još samo Boga. "Objavite dakle konačno imena korumpiranih političara u Bosni. Objavite ih ili nam se skinite s vrata, gospodine Sclar."....

25.XI. Predsjednik Republike Hrvatske dr. Franjo Tuđman se vratio iz posjete Grčkoj. ZAGREB, ..."Do sad se smatralo da neki Srbi podupiru Dayton, a drugi ne; da su neki Hrvati za, a drugi protiv, ali da ga svi Bošnjaci dodao da se "sad pokazalo da to nije točno." Tko je protiv Dayton a "sad se jasno vidi", dodao je Klein. NOVO MESTO, Scenarij vježbe bolesnoga Dragu Josipovića, rekao je Anto Nobilo, odvjetnik pritvorenog generala T. Blaškica. 21.XI. Hrvatska i Federacija BiH i Bosna i Hercegovina potpisale su u nedjelju u Zagrebu u Predsjedničkim dvorima već nekoliko puta odgođeni Sporazum o posebnim odnosima i Sporazum o luci Ploče i Neumu postavljajući time temelje dugoročnoj obostrano korisnoj suradnji. Konkretni oblici suradnje biti će uređeni aneksima koji bi trebali biti doneseni do 1. srpnja. PULA, Predsjednik Skupštine Istarske županije Damir Kajin najostrije je osudio danas skidanje hrvatske državne zastave s pročelja stare zgrade osnovne škole u naselju Bljele zemlji u općini Grožnjan. 22.XI. ZAGREB, Predsjednik RH dr. Franjo Tuđman otputovao u službeni posjet Grčkoj. "Grčka je odigrala konstruktivnu ulogu u rješavanju krize u bivšoj Jugoslaviji, pa Hrvatska pridaje važnost posjeti toj zemlji zbog razvika političkih, ali i gospodarstvenih odnosa, rekao je predsjednik RH po dolasku. 23.XI. ZAGREB, Europska banka za obnovu i razvitak (EBRD) u svome je izvješću o stanju u tranzicijskim gospodarstvima bivših komunističkih zemalja, objavljenom u Londonu ocijenila Hrvatsku kao zemlju u kojoj je ostvaren značajni napredak prema ostvarenju tržišnog sustava, ali u kojoj je još potrebno provesti niz reformi, posebice u bankarskom i mirovinskom sustavu, te željeznica. Slom pete najveće banke u RH, Dubrovačke banke čiju je sanaciju središnja banka brzo pokrenula, istaknula je strukturne probleme u bankarskom sketoru, ističe se u izvješću EBRD. 24.XI, ATENA, Ministri vanjskih poslova Grčke i RH Theodor Pangalos i Mate Granić snažno su u Ateni podržali Prijedlog za izgradnju Jadranske auto-ceste i najavili da će nastojati da se taj cestovni pravac uvrsti u europske koridore. ZAGREB, Prijedlog državnog proračuna za iduću godinu uravnotežen je u iznosu od 48,45 milijardi kuna, što je 8,64 posto više nego u 1998. ZAGREB, Nema sustavnog prisluškivanja novinara ni stvaranja policijskih dosjea novinara. Dosjea nema ni o jednoj društvenoj skupini kao takvoj, ali Služba za zaštitu ustavnog poretka ima bazu podataka o osobama koje su na bilo koji način bile dio sigurnosnog problema. Te baze podataka odnose se na sigurnosne probleme, a ne na nečiju privatnost, istaknuo je Ivan Penić na aktualnom satu 22. sjednice Županijskog doma Sabora. SARAJEVO, Član Predsjedništva BiH Alija Izetbegović zajedno s nekoliko ministara najbližih suradnika optužio je Richarda Sclara, američkog izaslanika na pregovorima o Pločama i Neumu i posebnim odnosima između RH i Federacije BiH za nediplomatsko ponašanje.....Vi nas ne možete ucijenjati jer mi nemamo oraha u depu": stoji u pismu, uz poruku američkom posredniku izetbegovića i suradnika da "ga se ne boje jer se nakon svih strahova kroz koje su prošli boje još samo Boga. "Objavite dakle konačno imena korumpiranih političara u Bosni. Objavite ih ili nam se skinite s vrata, gospodine Sclar."....

25.XI. Predsjednik Republike Hrvatske dr. Franjo Tuđman se vratio iz posjete Grčkoj. ZAGREB, ..."Do sad se smatralo da neki Srbi podupiru Dayton, a drugi ne; da su neki Hrvati za, a drugi protiv, ali da ga svi Bošnjaci dodao da se "sad pokazalo da to nije točno." Tko je protiv Dayton a "sad se jasno vidi", dodao je Klein. NOVO MESTO, Scenarij vježbe bolesnoga Dragu Josipovića, rekao je Anto Nobilo, odvjetnik pritvorenog generala T. Blaškica. 21.XI. Hrvatska i Federacija BiH i Bosna i Hercegovina potpisale su u nedjelju u Zagrebu u Predsjedničkim dvorima već nekoliko puta odgođeni Sporazum o posebnim odnosima i Sporazum o luci Ploče i Neumu postavljajući time temelje dugoročnoj obostrano korisnoj suradnji. Konkretni oblici suradnje biti će uređeni aneksima koji bi trebali biti doneseni do 1. srpnja. PULA, Predsjednik Skupštine Istarske županije Damir Kajin najostrije je osudio danas skidanje hrvatske državne zastave s pročelja stare zgrade osnovne škole u naselju Bljele zemlji u općini Grožnjan. 22.XI. ZAGREB, Predsjednik RH dr. Franjo Tuđman otputovao u službeni posjet Grčkoj. "Grčka je odigrala konstruktivnu ulogu u rješavanju krize u bivšoj Jugoslaviji, pa Hrvatska pridaje važnost posjeti toj zemlji zbog razvika političkih, ali i gospodarstvenih odnosa, rekao je predsjednik RH po dolasku. 23.XI. ZAGREB, Europska banka za obnovu i razvitak (EBRD) u svome je izvješću o stanju u tranzicijskim gospodarstvima bivših komunističkih zemalja, objavljenom u Londonu ocijenila Hrvatsku kao zemlju u kojoj je ostvaren značajni napredak prema ostvarenju tržišnog sustava, ali u kojoj je još potrebno provesti niz reformi, posebice u bankarskom i mirovinskom sustavu, te željeznica. Slom pete najveće banke u RH, Dubrovačke banke čiju je sanaciju središnja banka brzo pokrenula, istaknula je strukturne probleme u bankarskom sketoru, ističe se u izvješću EBRD. 24.XI, ATENA, Ministri vanjskih poslova Grčke i RH Theodor Pangalos i Mate Granić snažno su u Ateni podržali Prijedlog za izgradnju Jadranske auto-ceste i najavili da će nastojati da se taj cestovni pravac uvrsti u europske koridore. ZAGREB, Prijedlog državnog proračuna za iduću godinu uravnotežen je u iznosu od 48,45 milijardi kuna, što je 8,64 posto više nego u 1998. ZAGREB, Nema sustavnog prisluškivanja novinara ni stvaranja policijskih dosjea novinara. Dosjea nema ni o jednoj društvenoj skupini kao takvoj, ali Služba za zaštitu ustavnog poretka ima bazu podataka o osobama koje su na bilo koji način bile dio sigurnosnog problema. Te baze podataka odnose se na sigurnosne probleme, a ne na nečiju privatnost, istaknuo je Ivan Penić na aktualnom satu 22. sjednice Županijskog doma Sabora. SARAJEVO, Član Predsjedništva BiH Alija Izetbegović zajedno s nekoliko ministara najbližih suradnika optužio je Richarda Sclara, američkog izaslanika na pregovorima o Pločama i Neumu i posebnim odnosima između RH i Federacije BiH za nediplomatsko ponašanje.....Vi nas ne možete ucijenjati jer mi nemamo oraha u depu": stoji u pismu, uz poruku američkom posredniku izetbegovića i suradnika da "ga se ne boje jer se nakon svih strahova kroz koje su prošli boje još samo Boga. "Objavite dakle konačno imena korumpiranih političara u Bosni. Objavite ih ili nam se skinite s vrata, gospodine Sclar."....

25.XI. Predsjednik Republike Hrvatske dr. Franjo Tuđman se vratio iz posjete Grčkoj. ZAGREB, ..."Do sad se smatralo da neki Srbi podupiru Dayton, a drugi ne; da su neki Hrvati za, a drugi protiv, ali da ga svi Bošnjaci

DOPISI NAŠIH ČITATELJA:

U ovoj novoj rubrici objavljujemo Vaše dopise, dragi čitatelji. Stalno nam pristizu članci, priče, dopisi - neki bolji, neki jako dobri, a ima ih i takvih - posebno onih nepotpisanih, o kojima ne želimo ni razgovarati - pa smatramo da je vrijeme da i Vama damo mogućnost riječi i komentara na razne situacije našeg života - bilo ovdje u Kanadi ili u Hrvatskoj. Ova rubrika je izašla is jedne osobne nemoći- mnogo puta žalostilo me je da recimo The Toronto Star može svašta reći o nama Hrvatima ili o našoj domovini Hrvatskoj, a mi tek koji puta, i obično su naša pisma bila probrana i iskorigrana. Uredništvo HRVATSKE ISKRE pruža svima Vama mogućnost tiska - jasno, sve u granicama, i jasno, koji puta mi ćemo se slagati s mišljenjem pisca, koji puta ne. To se zove sloboda tiska i voljeli to mi ili ne, to je dio demokracije. Ovaj puta Vam predstavljamo dva članka, svaki interesantan na svoj način. Želite li komentirati članke HRVATSKE ISKRE, ili reći Vaše osobno mišljenje o nečemu što Vas veseli ili boli? Vaši komentari bit će dobrodošli.

DOMOLJUBNO RAZMIŠLJANJE O POVRATKU

POVRATIMO ŽIVOT OTOCIMA....

Josip Mloč

Kroz nekoliko ranijih novinskih štilva (Vjesnik, Croatia Weekly), a napose kroz listopadski br. Biltena Ministarstva povratka i useljeništa čitali smo o planu Ministarstva da hrvatski povratnici naseljavaju otoke na Jadranskom moru. Pozdravljam takvu Vašu zamisao, pa u tom kontekstu pružam svoju podršku toj ideji i želju da se taj plan ostvari, jer iz tog projekta izrodit će se trostruki plodovi. Mnogi naši Hrvati ulagači biti će time potaknuti na unosna ulaganja, a napose naši iseljenici-umirovljenici, koji su nažalost prepušteni sami sebi, te im se predlaže ili predlažu igraćinja staračkih domova u zemljama u kojima žive - a takva ideja traži astronomske sume novaca, koje hrvatske zajednice diljem svijeta više nemaju, jer su se zalsta istrošile za vrijeme Domovinskog rata, a i gospodarstvena gibanja su poremećena, zaposljenja nesigurna, pa mislim da je ideja Ministrastva za povratak i useljenišvo zalsta izvanredna. Ponudu s Visa i Mijeta trebali bi slijediti i ostali "biser otoci" plavog Jadrana, koji su vrlo klimatski podesni za višestruke bolesti, a to je ujedno taj ogromni hrvatski potencijal koje sve nas iseljene može primiti, a od njega i bezbrižno - kao svoj na svome živjeti.

28. XI, TRENTO, Ministar povratka i useljeništa Marijan Petrović je u petak na čelu hrvatskog izaslanstva na skupu predsjednika vlada članica Radne zajednice ALPE-JADRAN koje je održan u Trentu, središtu regije, predsjedateljice Trentino Alto-Adige. BEOGRAD: Unatoč apelu da svjedoče na suđenju Dinku Šakiću kojeg je prije nekoliko dana svjedocima iz Srbije uputilo ministarstvo pravde, izgleda da nitko od njih neće putovati u Zagreb. Današnja "Politika" piše da su četvorica građana SRJ koji su dobili poziv Županijskog suda u Zagrebu da svjedoče u krivičnom postupku protiv Dinka Šakića spremni svjedočiti, ali ne u Zagrebu. 29.XI. LJUBLJANA, Slovenski premijer Janez Drnovšek odbija mišljenje da je Slovenija u pogledu definiranja spornih točaka na granici s Hrvatskom u podređenom položaju zbog potrebe da se što prije uključi u Europsku uniju. On je izjavio da je regulirana granica interes svake države zbog veće sigurnosti koju tako postiže i da Slovenija i Hrvatska imaju isti prioritet. BEOGRAD, Organizacija vlasnika i glavnih urednika neovisnih medija u Jugoslaviji AVNOJ koja u svojoj deklaraciji zahtijeva ukinuće Zakona o Informiranju i ostavku ministra Informiranja, radikala Aleksandra Vučića, osnovana je ove nedjelje u Beogradu. (VK)

Tijekom Domovinskog rata imali smo takođe prilike čitati da su mnogobrojne ratne izjeglalice našle smještaj po upražnjenim hotelima duž Jadrana. Iz tih ratnih paklenih zapisa duboko mi le

ostala u sjećanju izjava jedne prognane Vukovarčanke koja se po prvi puta u životu (tek u svojoj 50-etoji!) susrela s prirodnim ljepotama sunčanog Jadrana, te i rekavši više samoj sebi, da nije bilo ovog rata, možda se nikad ni susrela ne bi s ovom "Božjom oazom ljepote"! Da, gorka je to i potvrdna spoznaja, no mi u srcu gojimo novu spoznaju da su naše more i naši otoci sada samo naši hrvatski, po onoj domoljubnoj melodiji "Kome bi šumilo more naše sinje, da Hrvatske nije, da Hrvata nije...?"

Pa zato potenciram Vašu zamisao: MORAMO je ostvariti zajednički da se hrvatski povratnici u što većem broju isključivo naseljavaju na izumrle otoke, u Božje prirodne vrtove; ljepote koje nam je Bog podario! Jer našim povratkom, ulaganjima i gradnjom u Božjem i hrvatskom vinogradu života - jednog skorog sutra brat ćemo trostruke plodove; te zaliječiti mnogobrojne rane nepravda počinjenih iz zablude onih "kukavnih sinova" koji izgleda da i danas kao dobro prekriveni "jugovići, nostalgici, diletanti, karijeristi" hoće iskoristiti sve. Ja, pak, osobno vjerujem, kao i tisuće, tisuće "žednih" povratnika, da su njihovi satovi odbrojeni, a da u Ministarstvu povratka sjede i vode brigu birani, vrsni ljudi, koji su i sami osjetili na svojoj koži tu "božansku" toplinu tuđinskog podneblja, te također vrlo dobro znaju da jedan visoki postotak iseljenog hrvatskog blca nije imao ni vremena za bilo kakva luksuziranja, a još manje za odmaranja po toplim sunčanim plažama svjetskih mora i oceana, pa je sasvim normalno da je sad došlo vrijeme povratka, te će u skoroj budućnosti hrvatski otoci ponovo oživjeti i hrvatskom mladošću. Tu moju pretpostavku potvrđuju i ohrabruju oni mladići i djevojke koji tako reći ni hrvatski jezik ne znaju, ili su pak samo porijeklom Hrvati - a vraćaju se na izvore svojih predaka, te njih možemo slobodno nazvati "čudotvorcima" hrvatskog populacijskog pokreta, a sve to - usudim se reći, je po zagovoru Boga, sv. Oca Pape i našeg novo proglašenog blaženika A. Steplnca.

DJEDOVSKI DOM

Posred sela, navrh brijega

Stari mi se diže dom:

Bujna zelen oko njega,

Slatka spomen srcu mom.

Nit u tebi, dome mili,

Ja proživjeh žića svijet;

Nit razumjeh, što me sili,

Da te ljubim nad sav svijet.

Već ko malo, tuđe dijete

Ja te vidjeh rijetko kad:

Pa ipak mi misli svete

Pobuđuješ još i sad!

"Pradjedova naših, sine",

- zborio mi otac sijed,-

"U tom domu ime gine,

Ovdje ti je umro djed."

"Ovdje sam ti i ja skako,

Ah to bješe kratak san, -

Tad najednom - ja sam plako,-

U svijet bilo poč mi van."

A ja slušah i sve pamtih,

Što zboraše otac moj,

I ko ljutit tad usplamtih

Prot nepravdi tolikoj:

Zašto ne bih i ja tuda

U zeleni smio lug;

Pastir s ovcom kud vrluda,

Gdje no zlatni brazdi plug?

Gdje su divni vinogradi,

I livada šaren sag,

Gdje mi oko u nasladi

Dom djedovski gleda drag! -

Minuli su zlatni časi

I djetinjstva moga sni,

Al u meni vijek se glasi

Uspomena dana tih.

I kad tvoj mi, sad još, dome,

Pred očima sine lik,

U srcu se vazda mome

Sjetno-slatki budi klik:

Zdravo kuću nasred sela,

Tuđinac sam za te ja;

Bud mi zdrava i vesela,

Meni - Bog što dobri da.

I tad opet kao prije

Pjesme mi se ori poj:

Pa nek za me doma nije,

Sva Hrvatska stan je moj!

Hugo Badalić

DOGAĐAJI U NAŠOJ ZAJEDNICI

SV. NIKOLA U OPĆINI SCARBOROUGH

Prošli mjesec, točnije 12. studenog djeca torontske općine Scarborough dočekivala su Santa Claus-a: bilo ih je na tisuće u Scarborough Town Centre - uzbuđena, sretna, širokih očiju od oduševljenja. I ove godine, kao i svake do sada, naš poznati i najstariji plesni ansambl Zrinski-Frankopan bio je jedan od učesnika vesele parade. Mali Zrinski-Frankopani u veselim hrvatskim nošnjicama iznenadili su kanadsku djecu, no najveće ušišćenje bio je, uz našeg Sv. Nikolu, i onaj poznati krampus - kojeg je izvršno predstavljala Mena Ferenac, naša Seka, kako je svi znamo. Uz nju i sv. Nikolu (tko drugi - Nikica Vrdoljak!!) bili su i mali anđeli - najmlađa generacija Vrdoljaka, sve troje unučadi u bijelim odijelcima ili haljinici - svečani, dobro igrajući svoju ulogu (baka i deda Vrdoljaci su naprosto "procvati" - tako su mi prišapnuli). Gledatelja je bilo na desetke tisuća: oči prisutnih bile su na raznim običajima raznih etničkih grupa Holandana, Rusa, Mađara, Čeha i nas Hrvata. Svi Sv. Nikole, kao i Santa Claus, sjedili su u svojim foteljama, razgovarali s djecom, dijelili bombone (naš Nikica je, jasno, dijelio hrvatske bombone), a nad njihovim glavama bili su natpisali kako se čestita Božić na izvjesnom jeziku. Kanadska djeca su naučila reći "Sretan Božić" i tako su na lijep način saznali za našu malu, lijepu zemlju preko vesele povorke Santa Claus-a.

Ovo vrijeme - pred-Božićno vrijeme - je naporno za plesni ansambl Zrinski-Frankopan. Ova grupa svake godine sudjeluje čak na četiri organizirane izložbe Božića oko svijeta. Pozivamo vas, dragi čitatelji, da posjetite naše marljive plesače koji tako ustrajno pronose ime Hrvatske svugdje ljepotom naših Božićnih nakita, ručnih radova, ukrasa i običaja. I ove godine, pod vodstvom Nikice i Jelene Vrdoljak, oni predstavljaju Torončanima kako Hrvati slave najveći dan - dan rođenja Krista. Posjetite ih u Police Headquarters (od 5. prosinca na dalje) ili U Metro Hall i City Hall (od 5. prosinca punih mjesec dana), a 5. i 6. prosinca cijela grupa će biti u North York Civic Centre sa svojom prekrasnom izložbom hrvatskih Božićnih običaja. Svatko od nas na svoj način pronosi hrvatsko ime po Kanadi - ovo što radi Zrinski-Frankopan, a posebno cijela obitelj Vrdoljak - od malih do najstarijih - jedan je od najboljih, a i najljepših načina predstavljanja nas Hrvata i naših lijepih Božićnih običaja - naše hrvatske tradicije - Kanadi i svijetu. Čestitamo, Zrinski Frankopani! Čestitamo, Vrdoljaci i hvala Vam svima!

VEČERA KATARINE ZRINSKE

Zabavljamo se na Katarini Zrinskoj....

Naše najstarije žensko društvo "Katarina Zrinska" je svoju tradicionalnu svečanu večeru imala 21. studenog ove godine u Old Mill restaurantu. "Katarina Zrinska" koja predano radi od 1957 godine nastavlja svoju tradiciju: ova večera koja okuplja nas Hrvate na lijepom plesu, veliko je zadovoljstvo i Katarinčicama (kako ih zovemo) a i nama koji nismo Katarinčice. Nažalost, taj weekend mnogo toga se je događalo u našoj zajednici i mnogi koji su planirali doći, ili su se nadali da će doći - nisu bili u mogućnosti, tako da se je osjetilo da nas

je manje, no tradicija se nastavlja - kažu Katarinčice, i ja se nadam da će svakog studenog kao i do sada biti ples Katarine Zrinske. Na ovom plesu - uz dobru, tradicionalnu a i nešto moderne glazbe, imali smo ovaj puta priliku slušati i izvrsnog violinistu u izvedbi Andrea Bocelli-eve kompozicije "Kad odlazim". Orkestar je zalista bio dobar, violinista posebno dobar! Plesali smo do kraja - tako mi neki kažu, a jedno društvo gotovo nije htjelo ići kući - tako im je bilo lijepo. No, ono što je meni posebno drago je to da imamo malo vremena da popričamo sa starim prijateljima koje uglavnom srećemo na ovoj zabavi - jer život nosi svoje. Predsjednica gđa. Biserka Butković po običaju je topla pozdravila sve, a posebno je spomenula glu. Miru Ashby, jednu od osnivaateljica Katarina - Hrvaticu koja je za svoj rad na Ashby houses (kuće za ljude čiji je mozak oštećen u saobraćajnim nesrećama) dobila Order of Canada. Novi župnik župe Naše Gospe Kraljice Hrvata vel. Bogadi je blagoslovio večeru i zahvalio se Katarinama na radu. Sav učinak ove večeri ide za Vukovar, tako je dr. Marko Milić - jedan iz udruge "Obnova Vukovara '98" - govorio o Vukovar, gradu na Dunavu, gradu svetaca. Dvorana za vrijeme njegovog izvrsnog govora bila je potpuno zanesena u njegove riječi o Vukovaru, o posljednjim danima vukovarskih branitelja i o onome što je pred nama: treba izgraditi Vukovar.

Lijepo nam je bilo, hrana je bila dobra, a društvo još bolje. Ne znamo koliko su Katarinčice napravile, no jednu stvar uvijek dobro znamo:

svaki peni Katarine Zrinske ide baš tamo gdje treba. Hvala Vam, drage naše Hrvaticke za ustrajan rad.

VEČERA FONDA SLAVONIJA

Upravo sam se vratila s večere Fonda Slavonija. Dvorana Croatia Banquest hall-a bila je krcata gostiju, i tako su domaćini bili Slavonci - bilo nas je od svuda, od Istrana do Dubrovčana, Zagoraca, onih iz Banovine, Karlovčana, Zagrepčana... svi smo došli pomoći Fondu Slavonija, koji je to naglašavao i zahvaljivao se u svakom trenu. Gosp. Pezer, koji je vodio program zahvalio se svima na dolasku, kao i predsjednik gosp. Križan, naglašavajući da svi oni, koji su u dvorani, svojim dolascima na njihove bankete ne dozvoljavaju Fondu Slavonija da prestane raditi.

Vel. Kecerin je blagoslovio večeru, no prije večere održao je govor u kojem je postavio pitanje i sam odgovorio na svoje retorično pitanje: "Čemu ta naša društva na ovom dijelu Ontarija i zašto ona okupljaju nas Hrvate?" Odgovor je jasan, jer treba pomoći Hrvatsku, onako kako smo pomagali za vrijeme rata - tako treba pomoći danas za vrijeme mira. Vel. Kecerin je naglašavao da uz hrvatsku školu djecu treba učiti i ples i nogomet, no najvažnije od svega je gajiti ljubav prema domovini, jer od toga sve počinje.

Svi govornici su govorili o domovini, jer sve počinje od Hrvatske. Gosp. Križan, predsjednik Fonda Slavonija je u svom govoru spomenuo Bosansku Posavinu, rekavši da bez Bosanske Posavine, vjekovne koljevke Hrvata nema ni slobodne Hrvatske ni slobodne Bosne i Hercegovine, i ako je pogriješeno, pogreška se mora ispraviti. U svom kratkom govoru pozdravio je sve prisutne, a posebno donatore Fonda Slavonija, naglasivši da je obitelj Boljkovac jedna od najvećih donatora.

Na kraju "ozbiljnog dijela" govorio je veleposlanik Andrija Jakovčević, rekavši u svom govoru da su Slavonci za vrijeme Domovinskog rata pokazali takvu hrabrost, koju nitko nije očekivao od tako mirnih ljudi, "nismo znali da su takvi heroji", rekao je. Veleposlanik Jakovčević je i ovaj puta prenio poruku predsjednika Tuđmana, koji ga je osobito tražio da se brine za nas Hrvate u Kanadi, radi velike pomoći koju smo dali i on nudi svaku moguću kooperaciju, posebno gospodarsvenu. Ove večeri veleposlanik je predstavio novog člana veleposlanstva gosp. Starčevića, koji je postavljen za gospodarstvenog savjetnika. Svima nam je gotovo stalo u grlu nakon rečenice gosp. Jakovčevića, da je "život u Hrvatskoj duhovno bogatstvo". Koliko istine u tim riječima! Kad smo odlazili već je svirala vesela glazba za ples, i ne mogu Vam reći koliko bih rado plesala "do zore" s veselim Slavoncima i dragim nam slavonskim pjesmama, no ovaj puta to je bilo nemoguće, bar za mene. No, gledala sam plesače - zalista su svi bili zadovoljni!

No, na kraju, čestitajmo Slavoncima na još jednoj izvršnoj večeri. Sigurno će dobiti s te večere biti velika i dobro upotrebljena, jer kako čujemo dobiti ide za ogrjev majkama i starcima izbjeglim iz Bosanske Posavine, koji su sada u Slavoniji. Čestitamo na još jednoj izvršnoj večeri i na svim dobrim djelima!

Valentina

POSJET "LIRE" ili što zajedništvo može učiniti.....

U posljednjem motrištu pisala sam o prekrasnim hrvatskim riječima, posebno o jednoj koja nam je vrlo često na umu i na jeziku, ali ju nekako teško primjenjujemo, nažalost. Ta riječ je "zajedništvo". Prošli tjedan ova riječ je bila upotrebljena do kraja, točno onako kako treba i rezultati su bili upravo fantastični. Mislim da Vam je svima jasno da govorim o gostovanju židovskog mješovitog zbora "Lira" u Torontu. No, sve treba početi ispočetka: turneja zbora "Lira" koja je trajala oko dva tjedna u stvari i nije trebala završiti u Torontu, no zahvaljujući gosp. Marinu Sopti, (puno, puno hvala) našem sugrađaninu (koji je trenutno u Zagrebu) pjevači Lire našli su se i u Torontu. Organizaciju posjeta vodila je udruga Croatia International, mala udruga koja vrlo tiho čini dobra djela, organizira uspješne akcije o kojima ćemo razgovarati s predsjednikom Croatia International, popularnim, uvijek nasmiješanim Krešom Mayerom drugom prilikom. Danas ćemo samo o Liri, o izvršno organiziranom koncertu, o uspjeloj akciji u kojoj su sudjelovale razne udruge i institucije. Čim se je pročulo da bi Lira mogla doći u Toronto, obaviješten je gosp. Mayer, koji se je dao na posao. Najveći posao u organizaciji turneje napravio je gosp. Mayer, njegova kćer Vesna - koji su kontaktirali osobno preko 700 ljudi, organizirali sam posjet, a to znači od dolaska na aerodrom do hotela, posjete gradu, koncerte i večere, pa onda svečane večere nakon koncerta, i dan odlaska - kupovine, promjene novca, odlazak na aerodrom. Čujem da su pjevači bili zalista zadovoljni sa organizacijom pa su pri odlasku iz hotela zapjevali Pajetkov "Hvala" našem Kreši i Vesni - apsolutno prigodnu pjesmu!

I drugi su radili, lako drugačije i mnogo, mnogo manje od naših Vesne i Kreše, a u te ubrajam Konzulat, poslovne ljude, razne udruge, donatore, župe, pojedince - hvala Vam svima od srca - Vesna i Krešo kažu - lijepo je raditi zajedno! Što "zajedništvo" radi!!!! Zato, prije svega - čestitke organizatorima na izvršno organiziranoj ZAJEDNIČKOJ akciji - kao i svima drugima - tako treba i dalje.

Ono što nam je Lira predstavila kad smo ih slušali prošle nedjelje bilo je upravo nevjerovatno. Do sada smo ovdje imali razne i pjevače i glumce - goste na visokom nivou, ali nitko od njih nije nas tako oduševio kao Lira, i solisti, i zbor. Teško je reći što nas je više oduševilo - da li prvi dio koncerta sa "ozbiljnom" glazbom, ili tipičnim židovskim pjesmama (kao što je na pr. Jose mit dem fidele, koju je izvršno izveo gosp. Aleksandar Šandor Pavišić), ili pjesme s američkog juga, kada je solistica Nadja Jonke bila više nego fantastična - njen baršunasti alt upravo je zvonio mekoćom glasa. Jasno, Hava Nagila ili New York, New York su uvijek hitovi, no svaka pjesma u prvom dijelu bila je prava umjetnost, užitek za sve nas, a dvorana je bila prepuna! Drugi dio koncerta je bio upravo ono što nama ovdje uvijek treba i s čim smo uvijek oduševljeni: pjevači obučeni u razne hrvatske narodne nošnje pjevali su naše drage hrvatske narodne pjesme iz sveg srca, uz pratnju instrumenata. Dan prije samog koncerta bila sam sa pjevačima na ugodnoj večeri u mislisaškoj crkvi, i prijateljica sam se sa nekim članovima zbora. Rekla sam im da vjerojatno neće biti u mogućnosti biti na koncertu idući dan, i tada mi je svatko od njih rekao, "Ali, gospodo, morate doći na drugi dio koncerta. Bila bi velika šteta da to ne vidite." Bili su u pravu.

Dakle, gledati te naše divne nošnje bilo je nešto neopisivo i onda slušati prekrasan hrvatski melos u pjesmama "Zeleni Juro", "Dobra večer uzorita", "Moja diridika" "Dremle mi se dremle" ili "A ca" - bilo je upravo nevjerovatno! Previše je pjesama bilo da se svaka spominje, jer svaka od njih je bila savršeno izvedena, glasovno i ritmički. Ja nisam muzičar, pa ne mogu odrediti da li je nešto zalista vrhunski izvedeno na nekom koncertu - ipak - kako mi kažu oni koji su "muzički navuđeni" ovdje o tome nije bilo sumnje. Dirigent Tomislav Uhlík majstorski je "vodilo" zbor iz pjesme u pjesmu i ono što su ostavili iza sebe - tu lakoću pjesme, neopisivo izvršne izvedbe svake pjesme - bilo da je to bila klasična ili narodna glazba - to će nam ostati zauvijek u srcima. Nije ni čudo da su treći na svijetu! Stajala sam na vrhu dvorane, kraj vrata, i pored mene stajali su mnogi koji su naprosto plesali sa taktovima pjesama, a kad su se pročuli zvuci "U boj, u boj" u dvorani je nastao upravo muk - zaustavili smo dah da ne izgubimo ni jedan takt te naše pjesme, koja nas tako bodri. Solisti su bili savršeni, i Nadja Jonke (solistica Hrvatskog narodnog kazališta), i Marija Barun (inače vukovarčanka, pisac pjesama, čak je i knjigu pjesama izdala), Aleksandar Šandor Pavišić (i sam inače dirigent gradskog zbora "Djalski" iz Zaboka), Krešo Erdelja i sopranistica Ljiljana Labazan, naša međimurka, koja je dan ranije na večeri u Missisauqi, kao i na

ovom koncertu, otpjevala svoju pjesmu "Dremle mi se, dremle" - onako, od srca. Kratko su bili pjevači Lire u Torontu, prekratko. Sami članovi zbora govorili su da bi bilo bolje da su ovdje u Torontu proveli pet dana, a u New Yorku samo dva dana - no, što možemo - tako je bilo organizirano. Na odlasku iz Toronta razgovarala sam s nekim i snimila njihove zadnje riječi pred odlazak na avion. Ne moram Vam reći da su svi rekli da im je bilo lijepo s nama, i da se nadaju da će opet doći.

Evo što su mi rekli pjevači Lire pred ulazak u avion koji ih je ponio u Hrvatsku: Ljiljana Labazan: Ja sam rođena Čakovčanka, Medimurka. Normalno da sam došla ovdje sa međimurskom pjesmom. Naravno - Hrvatska je tu - ali Medimurje je moje! To je komadićak zemlje koji dušu ima, kak vele našli i tu u zboru sam kao solistica, idem s njima samo kad treba solo pjevati. Inače se bavim pjevanjem, profesor sam glazbene kulture, i radim kao profesor pjevanja na Rok akademiji. Kako mi je bilo? Što se tiče Kanade - bilo nam je super!!! To je jedno veliko iskustvo, veliko gostoprimstvo. Ne da smo iznenađeni - mi smo znali da su naši ljudi topli i da su nas tako krasno primili - ali smo to potvrdili ovim dolaskom! I sad opet malo šire gledamo i opet se više želimo!

Solisti "Lire" i predsjednik gosp. Montiljo na pozornici!

Nadja Jonke: Dolazim iz HNK u Zagrebu i bila sam solista jučer. Vrlo mi je drago da sam bila na ovoj krasnoj turneji i da smo posjetili konačno Kanadu i upoznali naše Hrvate ovdje. Vrlo sam sretna da smo bili ovdje, tako ste nas divno prihvatili, puno Vam hvala. Ostati ćete nam u divnoj uspomeni i pričati ćemo cijeloj Hrvatskoj kako nam je bilo.

Mato Žilić, pjevač: U zboru Lira pjevam pet godina. Sada smo imali jednu veću turneju - petnaest dana smo proveli New York, Washington, Cleveland, Toronto. U Torontu smo stvarno imali jedan dobar koncert - prije svega dobar doček naših ljudi - i krasan prijem i vrlo sam zadovoljan. Ostati će nam svima u lijepoj uspomeni, a ostaje jedna želja koju sam vidio među svim pjevačima da se ponovo vrate s jednim još boljim programom i jednom možda s naše strane boljom željom za povezanošću prije dolaska, što svakako smatram da ćemo mi interno poraditi na tome a budućnost će svoje dati.

Štefanija Blagaš, novinarka Hrvatske Televizije: "Što se tiče posjeta mješovitog zbora "Lira" američkom kontinentu mislijenja sam da je to najuspješnija, ali i najveća turneja. Prije svega najveću zaslugu ima predsjednik Lire Mihael Montiljo. Zatim u New Yorku bih svakako istakla Fra Marka Puljića, koji je s posebnim oduševljenjem i pažnjom organizirao ovaj posjet. Također bih u Washingtonu istakla da su za najveću brigu oko organizacije koncerta zaslužni Veleposlanstva Hrvatske i Izraelsko Veleposlanstvo. Zatim u Clevelandu Gosp. Domagoja Šolu, hrvatskog generalnog konzula, i tu se je posebno

Nastavak na strani 14

Ljubica Štefan: **NADBISKUP STEPINAC I METROPOLIT JOSIF U RATNOME VIHORU**

Srpska pravoslavna crkva krajnje je neprijateljski dočekala stvaranje Banovine Hrvatske (26. kolovoza 1939.) zbog date joj od vlade Cvetković-Maček određene autonomije i nekih dijelova hrvatskih krajeva iz drugih banovina. Zbog toga je oduševljeno prihvatila rušenje te vlade 27. ožujka 1941. vojnim pučem skupine visokih srpskih zrakoplovnih časnika, anglofila, motiv kojih je, pak, bio poništenje Trojnoga Pakta, kojim je Jugoslavija, 27. rujna 1940. stala na stranu Njemačke i Italije.

Sveti Sinod zasjeda tog dana, govorima i proglašima potiče narod na ulične manifestacije. Na svečanom bogoslužju Crkva daje blagoslov maloljetnom kralju Petru, pozivajući narod na "vernost, poštovanje prema vlastima i vojnim i građanskim".

Dnevnik "Obnova" 10. srpnja 1941.

No, Jugoslavija se poslije prve njemačke bombe na Beograd raspala kao kula od karata. A Sveti Sinod, zaboravivši parolu "Bolje rat, nego pakt" i prisegu kralju, kao i "nebeskog" kneza Lazara, priklanja se odmah novom zemaljskom carstvu. Prvo pismeno u tisku, a onda usmeno u posjetu generalu von Schroderu, primljeni uz najviše vojne počasti - o čemu svjedoči slika iz tog vremena - episkopi izjavljuju: "Sveti Arhijerejski Sinod će lojalno izvršavati zakone i naredbe okupatorskih i zemeljskih vlasti (Aćimović, Nedić, Dragi Jovanović - op.a.) i ticat će preko svojih organa na potpuno održanje reda, mira i pokornosti." Riječ nije prekršila pune tri i po godine, do pada Srbije listopada 1944. Na čelu joj je svih tih godina bio mitropolit Josif Cvijović. Nadbiskup zagrebački Alojzije Stepinac, hrvatski metropolit, rekao je na suđenju 1946: "Hrvatski se narod plebiscitarno izjasnio za hrvatsku državu i ja bih bio ništarija, kad ne bih osjetio bilo Hrvatskoga Naroda koji je bio rob u bivšoj Jugoslaviji." No, pravilno shvaćajući da država i režim nisu isto, on je odmah u početku, već 1941. prosvjedovao javno protiv nekih, protivnih kršćanstvu, zakona i postupaka vlasti NDH.

U svojim propovjedima i pismima Paveliću i Artukoviću on je govorio protiv svih rasnih nacionalnih ili klasnih progona. Osudio je obilježavanje Židova žutom zvijezdom. Josif, pak, iako su i srpski Židovi bili tako obilježeni nije se oglašio ni riječju prosvjeda. Stepinac pismeno prosvjeduje protiv odvođenja Židova (i drugih) u logore, nazvavši Jasenovac "sramotnom ljagom". A Josif nikada ni riječju nije spomenuo (ostalo bi zapisano) srpske logore Banjicu, Sajmište i druge.

Stepinac u svojim propovjedima otvoreno i hrabro govori protiv rasizma: "Svi narodi i rase potječu od Boga. Stvarno postoji jedna

rasa, Božja. Ne može se istrijebiti s lica zemlje Cigane ili Židove, jer ih se smatra inferiornom rasom." Pa ovo: "Pripadnici ciganske rase ili druge, bili Crnci ili ugađeni Europejci, bili omraženi Židovi ili ponosni Arijei imaju jednako pravo. Katolička crkva ne poznaje rase koje gospoduju i rase koje robuju." A mnogi pravoslavni svećenici u Srbiji, sljedeći nauk glavnoga ideologa svetosavlja, Nikolaja Velimirovića, antisemita i ljotičevca još od prije rata, koji ih je učio da su Srbi arijska rasa, u svojim propovjedima često su govorili protiv Židova, huškajući srpsku pastvu na njih kao glavne krivce i neprijatelje. Onodobni srpski tisak donosio je te njihove propovijedi. Govorili su oni tako i na političkim skupovima, često i u nazočnosti Nijemaca, sudionika tih zajedničkih "narodnih" mitinga. Mitropolit Josif nikada se nije očitavao o tim istupima, nikada ih nije osudio.

Stepinac je javno prosvjedovao radi uzimanja talaca i njihovog ubijanja. Josif je šutke primao ovakva izvješća u tisku i na plakatima: "Na osnovu događaja posljednjih dana streljani su u Beogradu 122 jevreja (uvijek malo slovo, op.a.) i komunista." Gestapo i Specijalna policija vršili su zajednički strijeljanje zatočenika logora i zatvora i na dva beogradska groblja - pravoslavnom Centralnom, kao i na Jevrejskom groblju. Josif se nikada nije oglašio.

Stepinac je, na molbu Židovske općine, pismeno intervenirao za dozvolu odlaska nekoliko skupina židovske djece u inozemstvo i zahvaljujući njemu, ona su spašena. Časne sestre u svim školskim internatima na njegovu molbu primale su skupinu židovske i srpske djece i čuvala ih. Na njegovu molbu brojne hrvatske obitelji primile su do kraja rata židovsku i srpsku djecu, a Karitas je činio isto. U Nadbiskupskom dvoru prihvatio je cijele židovske obitelji, a onda ih slao u unutrašnjost na sigurno mjesto. Spasio je od Nijemaca cijeli dom "Lavoslav Švarc", no u Srbiji nitko od pravoslavni svećenika ili redovnika nije spasio doslovno ni jednog Židova. Čak i za djecu rođenu u logoru Banjica, čije su majke Srkinje, kao komunistkinje osuđene na smrt, pismeno molile Patrijaršiju da im netko krsti djecu, Josif i njegovi nisu brinuli. Usmeni odgovor preko jednog vojnog svećenika bio je: "Ne priznajemo ih za Srbe.", kako stoji u srpskome izvoru.

Stepinac je slao vlastima brojne popise zatočenika logora i zatvora, moleći da budu oslobođeni. Za neke je uspevao. Bili su to i Srbi i Židovi i Hrvati-komunisti. Za SPC ne postoji nikakav sličan dokument o intervenciji.

Stepinac već 1941. šalje pismeni povjerljivi upit svojim svećenicima: "Kada dođu k vama osobe židovske ili pravoslavne vjeroispovjesti koje se nalaze u smrtnoj opasnosti, pa zažele konvertirati na katolicizam, primite ih da spasite ljudske živote. Ne zahtijevajte nikakvo specijalno vjersko znanje, jer pravoslavni su kršćani kao i mi, a židovska je vjera ona iz koje kršćanstvo vuče svoje korjene. Kada prođe ovo vrijeme ludila i divljaštva, ostat će u našoj crkvi oni koji budu konvertirali zbog uvjerenja, dok će ostali, kada opasnost prođe, vratiti svoju." Ovo je jedinstveni u tadašnjoj Europi uput nekog crkvenog poglavara. A u isto vrijeme u Srbiji Josif Cvijović potpisao je i objavio u službenom glasilu i razaslao svojim svećenicima zabranu prijelaza Židova na pravoslavlje. Istodobno tisuće katolika u Srbiji - prognanih Slovenaca i drugih - nasilno su prevedeni na svetosavsku vjeru. Jer, alternativa je bila - smrtna opasnost. O tome svjedoče sami Slovenci koji su se poslije rata vratili u

Dijagnostika u Tradicionalnoj kineskoj medicini (TKM)

Tradicionalna kineska medicina (TKM) je obično predstavljena slikom ljudskog tijela u koje su nasumično uronjene tanke i dugačke igle. Slika ne samo da je stereotipna, već je i bizarna i pomalo zastrašujuća, što je u početku priličan broj ljudi odbilo od pokušaja eksperimentiranja sredstvima i metodama nepoznatim zapadnoj civilizaciji.

Obično se smatra se da je Tradicionalna kineska medicina započela svoj razvoj u prvom tisućljeću prije nove ere dok se Akupunktura razvijala postepeno, ali paralelno, utemeljena na iskustvima i promatranju generacija i generacija TKM liječnika. Prvotne su igle bile napravljene od veoma precizno izrađenog kamena, kostiju životinja ili bambusovih štapki. One su služile tome da, penetrirajući tijelo kroz kožu, "odstrane zapreke slobodnom toku energije u Meridijanima regulirajući tok krvi i cirkulaciju Qi-a" (univerzalne energije u svemu oko nas)*.

S vremenom, praksa je upotrebe igala postala sve razvijenijom i specifične su točke konačno bile jasno diferencirane u svezi s pojedinačnim bolestima.

Kako se dijagnosticiraju smetnje u TKM?

Općenito, TKM smatra da do disharmonije (i bolesti) dolazi zbog: manjka ili prevelike količine Yin ili Yang energije u tijelu, utjecaja vanjskih faktora koji ili izazivaju smetnje na površini ili u dubini tijela i problema zbog neprotočnosti Meridijana (kanala kroz koje tijelom protječe energija) ili unutrašnjih organa.

Da li je ovo zvuči razumljivo? Ne osobito...

Da bi se razumijevanje otežalo i više, teorija o tkzv. "8 principa" (toplo-hladno, Yin-Yang, višak-manjak, iznutra - zvana) u korelaciji s Teorijom o 5 elemenata ili 5 ciklusa je dijagnostička okosnica unutar koje se definiraju "bolesti" kao i sugerirani tretmani.

Dobar primjer kako to uistinu u praksi i djeluje je dat u jednoj od najbolje napisanih knjiga o principima Istočne medicine "The Web That Has No Weaver".

Sestero pacijenata koje se žalilo na bol u želucu je bilo upućeno najzgodnije "zapadnim" i "istočnim" liječnicima. S više ili manje razlike, zapadna je medicina dijagnosticirala čir na želucu (Peptic Ulcer) prepisujući odgovarajuće antibiotike.

Kineski su liječnici dijagnozu učinili verbalno ponešto kompliciranijom.

Prvi je pojedinac bio robusne građe, crvenokos, dubokog glasa, ponešto agresivne naravi. Bol u želucu je bila povećana pod pritiskom. Zbog punog, dubokog pulsa i žučkastog jezika, njegova je dijagnoza bila "Heat" ili preciznije "Damp Heat Affecting the Spleen".

Druga je pacijentkinja bila svijetle puti, neprestano žedna, znojnih dlanova, nervozne naravi. Njezin je jezik bio suh, svijetlocrvenkast a puls "tanak", jedva čujan i brz. Dijagnoza? "Deficient Yin Affecting the Stomach".

Treća je osoba u preliminarnom razgovoru rekla kako masaža i topli oblozi pomažu konstantnoj neugodi u želucu i da se poboljšanje osjeća uvijek poslije obroka. Osoba je bila hladna (na dodir), vječno nenaspavana, sa simptomima učestalog mokrenja. Dijagnoza-"Deficient Cold Affecting the Spleen".

Preostalo troje pacijenata je dobilo slične, kompleksne dijagnoze praćene receptima za mješavine čajeva ili obloga.

Sudeći po opisanom primjeru, TKM je u osnovi holistička tj. utemeljena na ideji kako niti jedan pojedinačni dio ne može biti uzet sam za sebe već jedino u relaciji sa svim ostalim dijelovima. Ako postoji simptom u tijelu koji vodi bolesti, TKM želi razumjeti kako se on uklapa u funkcioniranje (ili ne-funkcioniranje) čitavog organizma. Osoba koja je zdrava je "u ravnoteži" nema negativnih tjelesnih manifestacija i balansirana je u mentalnom, fizikalnom i spiritualnom pogledu. TKM sistem nije manje logičan, on je jednostavno manje analitičan dopuštajući da naše tijelo ispriča priču o sebi koristeći drevne, tisućljetne metafore i jezik simbola.

Osnove dijagnostike TKM-a se koriste prije tretmana Akupunkturom, Elektroakupunkturom, prije Shiatsu ili Tui-Na terapije.

Kineska tradicija, u tradicionalno nepromijenjenom vjerovanju kako cijeli svijet živi u stalnom kretanju i kako energija ne samo da se kreće, već i mijenja, skuplja ili raspršuje kroz konstantnu transformaciju, postala je znanstveno utemeljena nakon modernih istraživanja u fizici i novijih teorija o tkzv. Holističkom Svemiru (u

kojem su svi djelovi povezani neovisno o tome da li su oni uistinu fizički blizu jedan drugoga ili ne). U tom dinamičnom okruženju uspostavljanje harmonije na dnevnoj bazi (ishranom, tjelovježbom, meditacijom) je jedan od osnovnih načina kako čuvati i održavati zdravlje.

Svim čitateljima sretan Božić, puno zdravlja kao i osobnog i profesionalnog uspjeha u Novoj 1999. od srca želi,

Eliana Trinajstić

Eliana Trinajstić je rođena u Rijeci, od 1990 profesor je Hrvatskog jezika i književnosti i trenutno živi i radi u Torontu (High Park Area) kao Shiatsu Therapist, Reiki practitioner i Rebirth. Za dodatni info molimo vas zovite - "HealMe Therapies" na 416/761-0135 (Toronto location) ili 416/876-0896 (Mississauga location) ili e-mail na adresi - estrin@pathcom.com

Iako, nedavno pronađena mumija u Alpama pokazuje da se akupunktura primjenjivala i u Evropi kojih 2000 godina prije najstarijih kineskih nalaza. Emperor Classic of Chinese Medicine, 200 B.C.

Ed J. Kapitczuk, The Web That Has No Weaver, Congdon and Weed, Chicago, 1983

Sve ce TKM diir gnoze ostati u engleskom prijevodu.

Vel. Kecerin i drugi na groblju na Dan Mrtvih....

Služite se našim pokroviteljima:

SUPER DIJETA

Imate višak kilograma ?
Želite ih se riješiti, a ne znate kako ?
Rješenje je tu !
Izgubiti ćete svoje kilograme bez gladovanja
i vrtoglavice uz 100% prirodni program.
NAZOVITE NA
(416) 614 - 6743

VAŠE ZDRAVLJE: ULOGA MINERALA U PREHRANI

Minerali su anorganske, elementarne tvari koje iz zemlje i vode prelaze u organske dijelove biljnog i životinjskog svijeta. Kad se napr. biljni materijal spali, minerali ostaju kao takovi u pepelu. U modernoj znanosti minerali se smatraju kao važan dio prehrane i kao neophodan faktor u temeljnim funkcijama živih organizama. Četiri posto od težine ljudskog tijela čine minerali - najvećim dijelom se nalaze u kostima. Minerali koji su potrebni organizmu u većim količinama su kalcij, magnezij, natrij, klor i fosfor. Svi oni ostali, koji su potrebni u hrani u vrlo malim količinama ("u tragovima"), nazivaju se *mikro* minerali. Minerali su bitni u skoro svakom biološkom procesu. Transport kisika do stanica, reguliranje srčanog ritma i održavanje kemijske ravnoteže u tekućinama su samo neki primjeri u kojima minerali igraju važnu ulogu. Neki minerali su dio izvjesnih hormona, vitamina, enzima ili drugih specifičnih proteina.

Normalna, zdrava i raznolika hrana ima u sebi dovoljno svih potrebnih minerala, pa prema tome pomanjkanje minerala u hrani prosječnog Kanađana ne bi trebao biti nikakav problem. Tek mali broj ljudi pod izvjesnim uslovima (starost, bolest, trudnoća) trebaju uzimati dodatne minerale kao "suplemente".

Kalcij je najobilniji mineral u tijelu, 99% se nalazi u kostima i zubima. Važan je za ispravan rad mišića i živaca, te za pravilno zgrušavanje krvi. Mnogi misle da su kosti nepomično tkivo. U stvari, kalcij dnevno izlazi i ponovo ulazi u sve kosti. Ta fina ravnoteža kalcija između tkiva i krvi je pod kompleksnim nadzorom vitamina D, paratiroidnog hormona, kalcitonina i oba bubrega.

Mlijeko i mliječni proizvodi su još uvijek glavni izvori kalcija u prehrani. Ostali izvori su sardine i losos (salmon) s kostima, mlijeko soje i tofu s dodanim kalcijem, suhi grah i grašak, broccoli i tamnozeleno povrće (osim špinata). Nekoliko dijetetskih faktora djeluje na apsorpciju kalcija u crijevima. Prisustvo fosfata (u kakao prašku), oksalne kiseline (u špinatu, blitvi i rabarbari) i fitične kiseline (u mahunarkama, vlaknima i posijama) sprječava apsorpciju kalcija. Kalcijev karbonat, dolomit i koštano brašno se vrlo teško probavljaju bez želučane kiseline, vitamina D i estrogena. Umjesto tih pilula preporuča se lakše probavljivi kalcijev citrat ili laktat. Prevelika doza kalcijevih suplemenata može dovesti do tjelesne slabosti, bubrežnih kamenaca i nakupljanja kalcija u mekom tkivu.

Gubljenje kalcija iz kostiju (*osteoporoza*) kod muškaraca postaje kritično nakon 70-te godine života, dok kod žena mnogo ranije, zbog menopauze. Smatra se da se osteoporoza ne može liječiti samo s kalcijevim suplementima. Ona se jedino može spriječiti uzimanjem hrane s dosta kalcija i vitamina D te redovitom tjelesnom vježbom. (Neaktivnost i ležanje u krevetu zbog bolesti dovodi do gubitka kalcija u kostima.) *Raloxifene* je nedavno odobren kao hormonski nadomjestak za estrogen. Taj novi lijek učvršćuje kosti kod žena koje su prošle menopauzu, ali navodno ne prouzrokuje rak dojke ili maternice.

Fosfor. 85% fosfora u tijelu se nalazi u kostima i zubima u obliku kalcijevog fosfata. Ostalih 15% je rasprostranjeno u mekim tkivima, gdje igra ulogu u mnogim metaboličkim procesima, kao napr. prenošenje molekula kroz stanične

membrane, korištenje kemijske i toplinske energije, kontroli genetskog materijala. Dobri izvori fosfora u prehrani su mlijeko, meso, brašno od punog zrna, "soft drinks". U hrani kalcij i fosfor uglavnom dolaze zajedno, ali crijeva apsorbiraju iz te hrane samo 30 - 40% kalcija i oko 70% fosfora.

Magnezij je potreban u organizmu za rast kostiju, rad živaca i mišića, proizvodnju proteina i DNA, te oslobađanje energije iz glikogena. Nalazi se u tamnozelenom povrću, punom zrnu žita, mesu, suhim mahunama, orasima, itd. Do manjka magnezija u krvi dolazi uzimanjem alkohola ili diuretika, zbog proljeva ili povraćanja, te zbog dijabetesa, bolesti bubrega ili jetre. Do viška magnezija može doći zbog uzimanja preparata protiv žgaravice ili konstipacije. U oba slučaja dolazi do organskih poremećaja.

Kalij, natrij i klorid su tzv. *elektroliti*, koji u ionskom stanju mogu prenositi električne naboje. Kalij je prijeko potreban svim živućim stanicama. On regulira živčane impulse, rad srčanog mišića, kao i metabolizam proteina i šećera u organizmu. Pomanjkanje kalija i natrija uzrokovano gubitkom tjelesnih tekućina povraćanjem, proljevom, laksativima i diureticima može dovesti i do smrti. Sva biljna hrana ima u sebi kalija, kao i nemasno meso. Ljudi koji naginju visokom krvnom tlaku bi trebali smanjiti količinu soli (*natrijev klorid*) u svojoj ishrani.

Željezo. Odrasli muškarac ima oko 4 grama željeza u svom tijelu, dok žena ima samo oko 2.5 grama. 70 - 80% od toga se nalazi u hemoglobinu, specijalnom proteinu u crvenim krvnim tjelešcima, koji prenosi kisik u krvi. Bolesti prouzrokovane nedostatkom željeza nisu jako česte u našem stanovništvu. Anemije najčešće dobivaju djeca, mlade djevojke, trudnice, starci i pacijenti koji krvare. Ne preporuča se uzimati željezne suplemente bez liječničke dijagnoze, jer željezo u prevelikim dozama može djelovati kao otrov. Samo oko 3% željeza iz biljne hrane je dostupno tijelu, dok se iz mesa apsorbira oko 10% željeza. Vitamin C pomaže apsorpciji željeza iz povrća i voća.

Jod je jedino potreban za ugradnju u hormon štitne žlijezde - tiroksin. Pošto nedostatak joda u hrani ili vodi dovodi do gušavosti i kretenizma, jod se dodaje u kuhinjsku sol.

Fluor se dodaje u pitku vodu da spriječi propadanje zubi. Fluor se ugrađuje u kosti i time ih učvršćuje, pa se smatra da on možda sprječava osteoporozu. Višak fluora nije zdrav.

Cink je potreban u svim živim organizmima. On je bitni dio enzima koji igraju ulogu u raznim metaboličkim procesima. Nalazi se u muškom sjemenu i vjerojatno potpomaže spolno dozrijevanje. Liječnici ne vjeruju da su suplementi cinka potrebni stanovništvu ovog kontinenta, jer manjak tog elementa u populaciji nije očevidan. Višak cinka sprječava normalnu apsorpciju željeza i bakra, a neki istraživači su našli da potencira promjene u mozgu kod pacijenata s Alzheimerovom bolesti.

Bakar ima značajnu ulogu u proizvodnji koštane mase, vezivnog tkiva, crvenih krvnih tjelešaca i RNA, te u zacjeljivanju rana. Ima ga u žitaricama, mahunarkama, raznim orasima i školjkama.

Izvadak iz knjige: Dr. Victor Herbert, *Total Nutrition*, 1995.
Priredio: Dr. Darko Desaty

katoličanstvo. Josif je osobno prisustvovao na bogoslužjenjima tih "dobrovoljno" preobraćenih Slovenaca u beogradskoj crkvi. Pavelić i ustaše nisu dolazili na mise u katedralu i Stepinčeve propovijedi. Beogradska prvostolnica - Saborna crkva - bila je mjesto okupljanja nedićevaca, ljotićevaca, četničkih vojvoda, osobito na misama zadušnicama za poginule njihove pripadnike. Na dan 22. lipnja, obljetnicu napadaja Njemačke na SSSR, u Beogradu je Josif 1943. i 1944. služio liturgiju za poginule njemačke vojnike, uz izraze sućuti u propovijedi. Liturgije su tog dana služene u cijeloj Srbiji. Posljednju liturgiju za poginule pripadnike srpskih vojnih postrojbi održao je Josif 25. rujna 1944. Nedić ga je tada poljubio u ruku, a on njega u čelo. Bilo je to nepunih mjesec dana prije ulaska Rusa i partizana u Beograd (20. listopada 1944.).

Josif sa cijelim Svetim Sinodom srdačno dočekuje "oslobodioce", služi "blagostanje" i moli "za dalje uspjehe britanske, ruske i naše vojske", u službenom "Glasniku" objavljuje slavopojke "ruskoj braći i sestrama i našim divjunacima i junakinjama", a sovjetski zapovjednik poziva ih na "drugarsko veče" svojih časnika. Na parastosu (misi zadušnici) "izginulim herojima za oslobođenje Beograda" nazočni su dr. Ivan Ribar, predsjednik AVNOJ-a, potpredsjednik Moša Pijade, Vladislav Ribnikar, Peko Dapčević i drugi, kao časnici i vojnici Crvene armije. Iz izvješća u "Glasniku" SPC o tom parastoru doznajemo i ovo: "Po svršetku parastosa Visokopresvećenomu (Josifu, op.a.) pristupio je predsjednik AVNOJ-a, celivao je krst i primio anforu (posvećeni kruh za pričest, op.a.), a potom su pristupali i ostali predstavnici vlasti, celivali krst i primali naforu." Tako su, eto, nazočni komunisti ateisti, čak židov Moša (veliko) Srbin Mojsijeve vjere - ljubili onaj križ koji je 1941. poljubio Petar Karađorčević, tijekom rata Nedić, Ljotić, četnici, a onda su primili i svetosavsku pričest, itd.

Sve je Svetom Sinodu na čelu s Josifom oprošteno i zaboravljeno, a SPC je opet postala crkva državnih vlasti. Krvavu Stepinčevu sudbinu, kao i sudbinu Katoličke crkve od ulaska partizana u Zagreb dobro znamo. Jer, on je bio "ratni zločinac", "klaborater" za razliku od "bezgrešnog" Josifa i Svetog Sinoda. I do danas nitko ni u nas ni u svijetu, čak ni Wiesenthal ni itko od samih srpskih Židova, nijednom riječju ne spominje istinu o kolaboraciji SPC s nacistima, Nedićem, Dražom i ostalim četnicima. Zaboravljeno? Ne zna se istina? No, odgovor na takvu politiku prema Srbima i SPC ne možemo dati mi, Hrvati. A oni, koji su bili žrtve, uporno šute. Pa ipak, istina je neuništiva, ne može se vječno skrivati pod tepihom....

Pred hrvatskom historiografijom stoji velika zadaća: usporedno podrobno obraditi istinu o Katoličkoj crkvi u Hrvata i Srpskoj Pravoslavnoj crkvi u Drugom Svjestkom ratu i upoznati s time inozemstvo. Jedan ovakav članak može se samo letimično dotaknuti tek nekih istinitih povijesnih činjenica iz tog razdoblja....

Aforizmi

Ambicija

"Najteže nasljede koje čovjek može povlačiti za sobom kroz život jest siromaštvo ambicija"

Borba

"Ondje gdje nema nikakve borbe ne može biti niti pobjede".

Budućnost

"Ako započnemo svadu između prošlosti i sadašnjosti, uvidjet ćemo da smo izgubili budućnost".

BOŽIĆNA AKCIJA SOLIDARNOSTI "NARODA"

Hrvatski populacijski pokret i list narod pokreću božićnu akciju solidarnosti - pomoći spašavanja nedužnih hrvatskih političkih zatvorenika koji čame po zatvorima zapadnog slobodnog i demokratskog svijeta bez ikakve krivnje, samo zato što su se borili za slobodnu, suverenu i nezavisnu državu Hrvatsku. Glede te bolne činjenice pozivamo sve Hrvate diljem svijeta da pišu prosvjedna pisma predsjednika SAD-a Billu Clintonu, adresa:

*Mr. Bill Clinton, the president of the USA
The White House
1600 Pennsylvania Ave.
Washington, D.C. 20500, U.S.A.*

U svakom pismu, koje bi trebalo biti kraće, treba naglasiti imena osuđenika da se zna za koga se prosvjeduje. Treba naglasiti da su oni nevini i nedužni, i da je njihova krivnja što su se borili da Hrvati izidu iz tamnice koja se zvala Titova Jugoslavija, i što su željeli da imaju svoju slobodnu, suverenu državu i da budu slobodan i suveren narod..... (Narod, 15. 11. 1998, str. 6)

HRVATSKA ISKRA se pridružuje ovoj akciji solidarnosti, pa molimo sve čitatelje da pošalju pisma Predsjedniku Clintonu još danas. Isto tako zahvaljujući populacijskom listu "Narod" imamo sva imena i adrese naših zatvorenika u USA. Sigurni smo da ćete ih upotrebiti ovaj Božić. Hvala Vam svima na svemu što ćete učiniti za naše Hrvate po američkim zatvorima.

Uredništvo

Budiša: TRAŽIO SAM OSLOBAĐANJE ZVONKA BUŠIĆA

Na večeri oporbenih prvaka s posebnim izaslanikom američkog predsjednika Clintona, Robertom Gelbardom, 23. listopada ove godine, nije se razgovaralo samo o aktualnim političkim i gospo-darskim kretanjima u Hrvatskoj, kako se službeno priopćavalo novinarima. Bilo je, saznali smo ovih dana, i riječi o Zvonku Bušiću, koji je gotovo 23 godine u američkom zatvoru zbog pokušaja otmice zrakoplova, čime je htio upozoriti svjetsku politiku na zbivanja u tadašnjoj Hrvatskoj i političke progone koji su se događali. Predsjednik HSLSa Dražen Budiša zamolio je, saznali smo Gelbarda da se preispita mogućnost oslobađanja Zvonka Bušića. Dražen Budiša tu nam je informaciju potvrdio dodajući da je njegovu zamolbu podupro i predsjednik SDPa Ivica Račan.

- Rekao sam gospodinu Gelbardu da su prošle gotovo 23 godine otkako je Zvonko Bušić zatvoren te da ne želim ulaziti u karakter onoga što je učinio niti relativizirati njegovu odgovornost, ali da mislim kako bi iz humanitarnih razloga bilo dobro razmotriti zahtjeve o njegovu oslobodenju. Kazao sam mu i to da sam i sam bio u zatvoru četiri godine - rekao nam je Budiša. Gelbard je bio iznenađen jer je prvi put netko iz oporbe intervenirao za Zvonka Bušića. Prvi je to učinio pokojni ministar obrane RH Gojko Šušak. Gelbard je obećao da će ozbiljno razmotriti našu molbu.

M. L. S., *Večernji list*, 04. 11. 1998., str. 5. (HIC Vijesti)

**PREDBILJEŽITE SE NA
HRVATSKU ISKRU....**

□NOVI EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

Svečanošću inauguracije i prisegom predsjednika, 3. studenoga je u Strasbourg u Palači Europe počeo s radom novi Europski sud za ljudska prava. Ovo je jedini međunarodni sud na svijetu kojem će se moći obratiti pojedinci čija su ljudska prava narušena, a koji su u svojim zemljama iscrpili sve sudske instancije. To je ujedno najveći međunarodni sud na svijetu čiju jurisdikciju poznaje 40 zemalja potpisnica Europske konvencije o ljudskim pravima, odnosno Sudu se može obratiti oko 750 milijuna građana. Novi Sud ima 40 sudaca, po jednog iz svake zemlje članice, a predsjeda mu Švicarac Luzius Wildhaber. Hrvatsku predstavlja sutkinja Nina Vajić, koja je jedna od ukupno osam sutkinja u novome Sudu.

U svom pozdravnom govoru na svečanosti inauguracije Suda glavni tajnik VE Daniel Tarschys kazao je da je novi Sud izazov za sve, a osobito za one koji se bave zakonodavstvom u zemljama članicama te za političke i sudske institucije. Također je kazao da će Sud pomoći u prepoznavanju nedostataka u nacionalnim zakonodavstvima. Predsjednica Parlamentarne skupštine VE Leni Fischer tvrdi da je Sud jasna naznaka da ljudska prava i njihova zaštita više nisu unutarnja stvar zemalja članica već da se na međunarodnoj razini povećava svijest o tom problemu.

Nakon svečane prisega, predsjednik Suda Luzius Wildhaber kazao je da bi upravo ljudska prava mogla postati most prema mirnijoj budućnosti te istinsko sjeme mira. "Dosađa smo obavili velik posao kako bi Sud zaista mogao početi funkcionirati. Naš je cilj unaprijediti poštivanje ljudskih prava u cijeloj Europi. Europski sud za ljudska prava bit će na tom polju svojevrsna međunarodna kontrola nad nacionalnim zakonodavstvom" - kazao je Luzius Wildhaber. Kazao je da će postupci pred Sudom biti znatno kraći nego dosada, pa će umjesto dosadašnjih prosječnih šest godina trajati najviše dvije godine. Presude će biti pravovaljane tri mjeseca nakon izricanja, a Ministarski odbor Vijeća Europe brinut će se da presuda bude izvršena. Ako zemlja članica ne bude željela provesti odluku Suda, ministri mogu posegnuti i za političkim pritiscima. Sve presude Suda bit će javni dokumenti.

"Hrvatska se potpuno aktivno uključila u dodatni proces zaštite ljudskih prava. Ona je članica velike obitelji europskih zemalja koje su potpisale i ratificirale Europsku konvenciju o ljudskim pravima. Mislim da je ovaj današnji događaj vrlo bitan korak u procesu europskih integracija naše zemlje", izjavio je nakon svečane inauguracije ministar dr. Mate Granić.

Ministar pravosuđa Milan Ramljak kazao je da se može očekivati više slučajeva iz Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava, a jedan od razloga za to je i velik broj sudskih predmeta koji u Hrvatskoj nisu riješeni u primjereion roku, a kojih je više od milijun. "Oni koji su zbog toga nezadovoljni mogu se obratiti Sudu u Strasbourg", kazao je Ramljak.

Marina Serić, Večernji list, 04. studenoga 1998., str. 13. (HIC)

TREĆA BITKA ZA HRVATSKU FRANJE TUĐMANA

....Dragi Predsjedniče, kad ste srušili tamnicu hrvatskog naroda - prokletu Jugoslaviju, kad ste izvojevali vojničku pobjedu u Domovinskom ratu, onda je ova treća bitka za Vas zaista malenkost prema one dvije bitke, koje ste veličanstveno i trijumfalno dobili. Okupite oko sebe ekipu iskrenih suradnika. Odbacite sve laskavce oko sebe i uzmite ljude konstruktivne kritike, krenimo u borbu da spasimo Hrvatsku. Bojim se zavedene i slijepe mase, mase koja ne misli na duge staze, mase koja se vodi trenutanim osjećajima poput onih Židova iz vremena Isusa Krista koji su mu u nedjelju na Cvjetnicu vikali "Hosana, Sinu Davidovu", a na Veliki petak "Raspni ga, raspni."...

Don Anto Baković, "NAROD", 15.11.1998 STR. 8

BOSNIAN CROAT PRISONER OF WAR TELLS HIS STORY TO VECERNJI LIST

ZAGREB, Nov. 15,1998 HINA - A Bosnian Croat who was kept prisoner by Serbs in different camps in Serbia managed to flee from his last camp at the end of this summer.

Zoran Strkalj, 28, told Zagreb's daily "Vecernji List" that many Croats and Bosnlaks (Moslems) Imrisoned by Serbs were still in Serbia and being forced to work in mines.

"The caution of Serb guards and police officers decreased somewhat at the beginning of the year. Prisoners were able to talk a little among themselves and sometimes we could hear conversations between Serb policemen. As far as I could tell from these conversations, many imprisoned Croats and Moslems had been taken to Belgrade, Nis and Aleksinac. They are working in mines, under assumed names, far from the eyes of the public," Strkalj told the daily.

He expressed readiness to tell all he has seen and been through to humanitarian organisations.

Zoran Strkalj was born in the Bosnian Croat town of Jalce. In the spring of 1992, he volunteered for the Red Cross and worked as a guard in the town. He was later recruited as reconnoiter.

He was imprisoned by Serb police in June 1992, when he went to buy cigarettes in a nearby village. He spent the next six years in Serb prlson.

LIKOVNI ZNAKOVI NEOVISNOSTI

Gradski muzej Vukovara u dvorcu grofova Eltz, bio je potkraj prošloga tjedna domaćin predstavljanju mape grafika i poezije, nazvane "Vječna domovina", čiji je autor slikar, kipar i grafičar Ante Sardelić, Hrvat koji 26 godina živi i stvara izvan domovine, u Kanadi. "Taj je osebusjni hrvatski umjetnik velike ljubavi prema domovini posljednjih pet godina, u razdoblju kada je Hrvatska proživljavala teške trenutke, posvetio radu na projektu "Vječna domovina", istaknula je na predstavljanju ravnateljica vukovarskog muzeja Ruža Marić.

Premda u iseljeništvu, Sardelić predstavlja hrvatsku kulturu, izričaj i povijesnu baštinu na mnogim izložbama u europskim i izvaneuropskim zemljama, rekla je Marićeva. Tome u prilog govori i podatak da se Sardelićeva djela nalaze u galerijama, muzejima i privatnim zbirkama diljem svijeta, a pripremio je do sada i četrdesetak samostalnih izložbi u svijetu. "Mapu "Vječna domovina" s ponosom sam posvetio borbi hrvatskog naroda za slobodu i neovisnost svete hrvatske države", rekao je sam umjetnik, govoreći o svome dugom i napornom radu na tom jedinstvenom projektu. "Mapa je" dodao je, "svojevrsna krundiba mojih napora i htijenja u promidžbi sudbinskoga puta Domovine, a u kojoj su jednako istaknuti likovni znakovi ucertani u prvim pisanim i klesanim spomenicima na hrvatskom jeziku, u glagoljici, kao i povelje, zakonici, misali i reljefi tropleta, sve do simbola otpora grada Vukovara". Ante Sardelić rođen je 1947. godine u Blatu, na Korčuli. Na Likovnoj akademiji u Zagrebu diplomirao je 1971., a vec 1972. godine otišao je u Toronto, gdje i danas djeluje kao samostalni profesionalni umjetnik.

S. Butigan, Glas Slavonije, 02. studenoga 1998., str. 28. (HIC)

**PREDBILJEŽITE SE NA
HRVATSKU ISKRU....**

A UNIQUE AUTUMN FESTIVAL IN LOVRAN

The tourist season continues on the Opatija Riviera in Lovran with the gathering of marrons and the preparation of tasty delicacies, primarily cakes, and other local chestnut specialties

The ancient Liburnian town of Lovran, situated in the eastern foothills of Ucka Mountain, got its name from the thick surrounding laurel (lovor) forests. However, it gained its true renown, at least when speaking of cuisine, with its fruit specialties, primarily cherries, wonderful, deep red, crunchy and succulent Lovran cherries, as well as large sweet chestnuts, also called marrons. Lovran's marrons or maruni (derived from the Italian word marrone) have been a delicacy enjoyed by both the Lovran residents and many others for centuries. They can be found in front of Zagreb's cinemas on cold winter nights, and they are a standard treat in Trieste, Pula, Rijeka and Ljubljana. Special festivals related to chestnut gathering and the preparation of chestnut specialties have been organized in Lovran and the surrounding villages in October for decades. In addition to special dishes, visitors in Lovran and Opatija can also enjoy true ethnographic events at the festivals, including marron gathering.

The Lovran villages of Liganj and Dobres, situated between the sea and Ucka mountain on gentle slopes rich in red soil, are the very heart of marron production. Chestnut forests are so old here that each tree tells a story of its own. The oldest inhabitants say that some chestnut trees in Liganj or Dobres remember the passage of Roman legionaries, since some have been estimated to be almost two thousand years old. A chestnut tree can live to a ripe old age, but they are also very sensitive. Some chestnut trees, for instance, have been recently attacked by a trunk disease so that many centennial trees are drying up. They require much attention and special care. The grass has been mown in chestnut groves like in an English park, each tree has been resealed and fertilized during the summer. A lot of work has to be done for an apparently commonplace fruit.

Chestnut gathering is a special procedure. It is divided into two parts. First the chestnuts that fall to the ground are gathered and separated from their spiny leathery burs or sujice. These chestnuts have to be consumed immediately because they cannot be preserved for long. They are usually used in the preparation of delicacies during chestnut feasts or marunada.

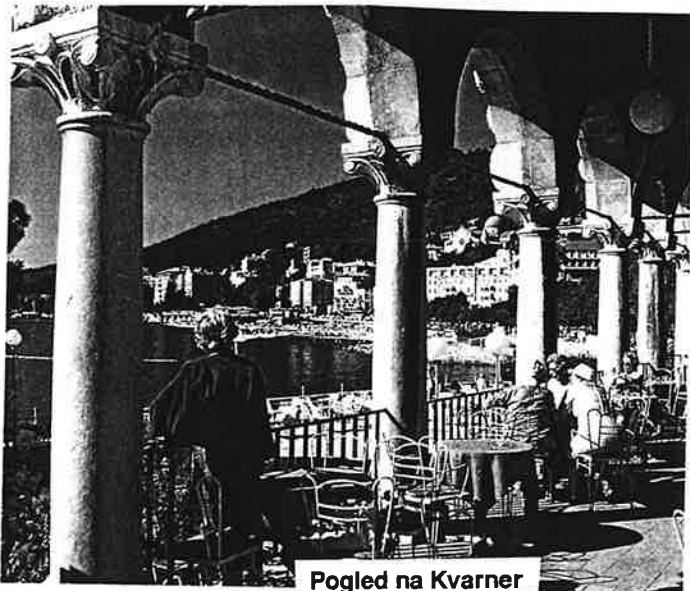
The chestnuts that stay on the trees have to be knocked down with wooden sticks from ancient trees, sometimes as high as thirty meters, before the gathering begins. Many young branches are damaged during this procedure, thus additionally jeopardizing the chestnut trees. These chestnuts, still wrapped in their burs, are gathered in heaps in a backyard or a chestnut grove and are covered with leaves, grass or some other suitable cover. The covered chestnuts are left to "ferment" for several weeks, as much as a month, and then they are separated from the spiky husk. Such "fermented" fruits can be preserved for several months and, in ideal conditions, even until the next gathering.

Marunade are primarily feasts, an occasion to revel in culinary delights, entertainment and dancing. It is a time for tasting hundreds of various cakes made of chestnuts according to the original local recipes of Lovran grandmothers and great grandmothers. There are chestnut cakes, chestnut rolls, various chestnut pastries, roasted marrons, and finally and inevitably the delicious chestnut purée.

The Lovran marron festival, "Marunada '98," commenced with a seminar on marrons and marron protection in Liganj on Friday, October 9. The opening ceremony of the three-week festivities was held on Freedom Square in Lovran where the "Marunada" flag was hoisted during the program organized for the occasion. It continues in Liganj on Saturday, then the following weekend in

Dobres until the last weekend of October, with pastry exhibitions and award ceremonies. Come, have fun and delight "in marrons," as Lovran citizens would say, because this year's marunada, celebrating its 25th anniversary, will be the best so far. During the festivities, numerous Lovran restaurants will offer marron delicacies and domestic marron dishes made especially for the occasion, while the Hotel Excelsior will present its delicacies in Zagreb's Hotel Esplanade. Marunada, in addition to laurel and cherries, gives Lovran a great reputation that extends the tourist season on the Opatija Riviera. Buses full of foreign tourists, mostly Austrians and Italians, come to this autumn feast not only to enjoy marron delicacies but also to actively participate in the gathering. The Oraj farm, as a part of Lovranske Vile, is organizing the gathering of Lovran marrons in Liganj in package tours aimed at promoting the Lovran region and the surrounding areas. (Jutarnji list, Novi list)

U LABORATORIJU "ZEOLIT" JE POSVE UNIŠTIO RAK

Oko 150 hrvatskih liječnika i znanstvenika te nekoliko američkih znanstvenika iz Los Angelesa upoznato je potkraj prošlog tjedna u Institutu "Ruđer Bošković" s rezultatima pretkliničkog istraživanja minerala zeolita na zloćudne tumore i šećernu bolest. Upoznati su i s preliminarnim kliničkim iskustvima s dijetetskim preparatom Magaminom, koji sadrži 50 posto aktivne supstance. Javnost je tek kratko obaviještena o ohrabrujućim rezultatima primjene toga sredstva u teško oboljelih ljudi. O čemu se konkretno raspravljalo iza zatvorenih vrata na simpoziju u "Ruđeru"?

Prije svega, dokazano je da osnovna supstanca zeolita nije toksična, što je i glavni uvjet da se otvore klinička ispitivanja. Skupina istraživaca na čelu s prof. dr. Krešimirom Pavelićem završila je višemjesečna pretklinička ili eksperimentalna istraživanja na miševima u kojih je izazvan fibrosarkom, jedan od najmalignijih tumora.

Klinička studija na Jordanovcu

Znanstvenik "Ruđera" prof. dr. Mislav Jurin prikazao je da supstanca zeolita ima iznimno snažno djelovanje u laboratorijskim uvjetima. Zeolit je izravno djelovao na tumor, izazvao njegovu inhibiciju, smanjenje, te potpuni gubitak tumora u promatranih životinja. Isto tako, prikazao je pozitivno djelovanje na dijabetes i regeneraciju jetre.

To su znanstveni rezultati pretkliničke studije s kojima će biti upoznat Etički komitet Hrvatske liječničke komore i Zavod za ispitivanje lijekova, koji moraju dati suglasnost da bi osnovna supstanca išla u klinička ispitivanja. Kontrolirana klinička studija sa zeolitom trebala bi se 'otvoriti' za desetak dana, i to vjerojatno s pacijentima u Kliničkoj bolnici Jordanovac.

- Kako se vidjelo da je supstanca učinkovita, a dugo je vrijeme do eventualne registracije zeolita kao lijeka, u svijetu je uobičajeno da se takvi preparati puste na tržište kao, dijetetski. Tako je u Hrvatskoj registriran već poznati dijetetski preparat Megamin, koji uz kalcij, željezo, magnezij, propolis i pelud sadrži i 50 posto osnovne aktivne supstance zeolita - govori nam dr. Slavko Ivković, specijalist interne medicine. - Indikacije za primjenu Megamina dodatak su postojećoj medicinskoj terapiji, dakle kao pomoćno ljekovito sredstvo, te za podizanje općeg stanja organizma. Nekoliko liječnika u Hrvatskoj već ima klinička iskustva s Megaminom na pacijentima koji su ga uzimali uz medicinsku terapiju ili nakon nje.

Poboljšanje već u trećem tjednu

Dr. Ivković je kontrolirao 144 pacijenta sa zloćudnim tumorima, koji su bili u terminalnoj fazi bolesti, inoperabilni, te nesposobni za daljnju kemoterapiju i zračenje. Nakon dva mjeseca, u skupini od 21 pacijenta s tumorom mozga kod svih je već u trećem tjednu zabilježeno poboljšanje općeg stanja organizma, što znači da su postali pokretniji, nestale su mučnina, povraćanje i epileptični napadi. Dio pacijenata toliko se oporavio da su nastavili zračenje, a kod dvojice je došlo do potpunog oporavka i nestanka tumora.

- U drugoj skupini imao sam 40 pacijenata s tumorima pluća u terminaloj fazi bolesti, u kojih je također došlo do uspona u općem stanju organizma, nestali su simptomi bolesti, a neki su se bolesnici toliko oporavili da su ponovno mogli nastaviti kemoterapiju i zračenje. Najlošije su reagirali pacijenti s tumorima debelog crijeva i abdomena, što je na simpoziju objašnjeno činjenicom da zahtijevaju druge mogućnosti aplikacije

supstance, a ne uzimanje 'na usta'. U znanstvenim krugovima određene ideje o tome već postoje.

Na simpoziju su prikazana i klinička iskustva s još 180 pacijenata koji su usporedno s kemoterapijom i zračenjem uzimali i Megamin. I onkolozi su uočili da ti pacijenti znatno bolje podnose te tretmane, te da je njihov toksični učinak na krvnu sliku i jetrene probe mnogo manji.

Diana Glavina, *Večernji list*, 06. 11. 1998., str. 7. (HIC Vijesti)

Crkva Sv. Križa u Ninu

ARHELOŠKI PARK OKO SV. KRIŽA U NINU

Osmisliti karakterističnu turističku ponudu i produžiti turističku sezonu na svih 365 dana u godini cilj je Ninjana koji budućnost svog kraja usko vezuju uz turizam, i to s valjanim razlogom. Naime, u prvih devet mjeseci ove godine u Turističkoj zajednici grada Nina zabilježeno je gotovo 400 tisuća noćenja po čemu ovaj kraj prednjači u županiji. Među brojnim sadržajima u Turističkom naselju "Zaton" slikovite ninske lagune, brojnih skrivenih plaža i vikend naselja, posebnu pozornost gostiju zaokuplja bogata, kulturna baština. Kao rijetko gdje, u Ninu je sačuvan i pomoću brojnih arheoloških nalaza jasno uočljiv kronološki pregled trajanja života na ovom prostoru od antike do danas. Antički spomenici - hram ili villa urbana, brojni pokazatelji liburnske kulture i arheološki nalazi od neprocijenjive vrijednosti za sagledavanje povijesti hrvatskog naroda, u budućnosti bi trebali sačinjavati okosnicu turističke ponude Nina. Središnje mjesto u Ninu svakako predstavlja crkva Sv. Križa, sakralni objekt starohrvatske arhitekture, koji leži na ostacima antičkih građevina. Na tom se prostoru vrše arheološka istraživanja, a čitav kompleks, koji će obuhvaćati prostor površine 2500 četvornih metara, bit će urbanistički i hortikulturalno uređen, a posjetiteljima prezentiran u obliku arheološkog parka. Za doličan prikaz čitavog kompleksa potrebno je arheološki istražiti još 1000 četvornih metara zemljišta. Kako bi se riješili zemljišnopравни odnosi s vlasnicima parcela u toj lokaciji, Poglavarstvo Nina organiziralo je zamjenu desetak zemljišnih čestica. Uređenjem arheološkog parka posjetiteljima bi mogli pokazati povijesnu vrijednost Nina na jedan drugačiji način te im ukazati na činjenicu da naš kraj osim prirodnih ljepota posjeduje i zadivljujuće kulturne vrijednosti.

U skladu s tim, u planu je i restauracija barokne kuće koja se nalazi u neposrednoj blizini crkve Sv. Križa, a koja je zamišljena kao polivalentni kulturni prostor s arheološkom radionicom i arheološkom zbirkom - opisuje izgled budućeg arheološkog parka gradonačelnik Nina Jakov Salov.

Bogatiji kulturnim sadržajima, Nin bi postao zanimljiv mnogim arheološkim skupinama, ali i ljubiteljima povijesnih znamenitosti budući je čitava gradska površina Nina od spomeničke vrijednosti, a njihovim posjetima turistička sezona u Ninu trajala bi tijekom svih dvanest mjeseci u godini.

B. Artić, *Slobodna Dalmacija*, 05. 11. 1998. (HIC Vijesti)

ANATOMIJA PRIJEVARE

Knjiga dr. Jerrya Blaskovicha "Anatomija prijevare" u izdanju biblioteke "Moderna vremena" iz Zagreba rasčlanjuje pozadinu medijskog rata koji se vodio protiv Hrvatske od državnog osamostaljenja do, zaključno, Daytonskih mirovnih sporazuma. Autor knjige je američki liječnik hrvatskog podrijetla koji je početkom srpske agresije stigao u Hrvatsku sa željom da pridonese širenju istine o onome što se događalo na našim prostorima. Osim osobnih iskustava tijekom i nakon Domovinskog rata, autor donosi i niz zanimljivih informacija o načinu funkcioniranja protuhrvatskih medijskih lobija, ponajprije u SAD. U knjizi se, također, iznose do sada hrvatskoj javnosti manje poznati detalji o načinu rada vojnih i civilnih predstav-nika međunarodne zajednice na prostorima Hrvatske i BiH.

Knjiga je pisana za američkog čitatelja britkim i jednostavnim stilom te u njoj nema nepotrebnih povijesnih reminiscencija i jadicovki zbog nerazumijevanja što su ga međunarodne institucije iskazivale prema Hrvatskoj, što je tako čest običaj kod hrvatskih autora. Uz reportažne zapise, autor se potrudio svoje teze potkrijepiti mnogim dokumentima koji su objavljivani u medijima. Stoga knjiga funkcionira i kao zbornik izjava najvažnijih svjetskih državnika koji su kreirali način rješavanja krize u bivšoj Jugoslaviji. Tako doznajemo zašto je američki predsjednik Bush provodio politiku koja je išla na ruku Beogradu, kako su Francuska i Velika Britanija sprječavale međunarodne političke i vojne akcije protiv bosanskih Srba, u kakvim su poslovnim odnosima bili Eaglbarger i Milošević...

Jerry Blaskovich također vrlo plastično govori i o hrvatskim iseljeničkim zajednicama u SAD te njihovoj podijeljenosti, korijeni koje su u različitom razdoblju i razlozima pojedinačnih iseljenja, ali i posljedica nepostojanja hrvatske države. Nadalje, autor kritički govori i o određenim potezima hrvatskih vlasti: o diplomatima sklonim satima pričanja o prošlosti koja strance previše ne zanima, o pojedinim vladinim dužnosnicima koji nisu dovoljno pažnje poklanjali medijskom lobiranju.

No, knjiga je i jedna velika optužnica protiv međunarodne zajednice koja je robujući starim mitovima o srpskoj vojničkoj "slavi" propuštala zaustaviti Miloševićev agresivni pohod na Hrvatsku i BiH, iako je to, po Blaskovichu, mogla. Tek su hrvatski vojni uspjesi, što su za Zapad bili iznenađenje, srušili te mitove, čime su dovedene u pitanje i politike pojedinih vlada koje su se na njima zasnivale. Ipak, unatoč srpskom vojnom porazu, međunarodni političari su opet nagradili Srbe kroz Dayton koji je po Blaskovichu nepravedan sporazum.

"Anatomija prijevare" svakako će biti osvježanje hrvatskim čitateljima. Ona svjedoči kako se na jednostavan i utemeljen način može govoriti o Domovinskom ratu, o nacionalnoj povijesti te o domaćim i međunarodnim političarima uključenim u ovdašnja zbivanja. Na kraju treba upozoriti i na izvrstan prijevod Saše Dracha, kao i na lijepu opremu knjige što će pridonijeti boljem prijemu kod hrvatskih čitatelja.

Služite se našim pokroviteljima:

Modern Age
Plastics Inc.

Custom Plastic Fabrication
Specializing in Acrylics:

Designing, CNC Machining, Computerized
Vinyl Signs, Point of Purchase Displays

For more information: Please call Stan Trtanj

Tel: 416-675-2955 Fax: 416-675-2965

50 Fasken Dr. Units #2,3,4,5,
Etobicoke, Ontario, M9W 1K5

PET GODINA ZA VELIČANSTVENI PUT OKO SVIJETA NA - BICIKLU

Dvadesetdevetogodišnji Ante Tokić iz Solina, s puta oko svijeta biciklom, na kojemu je obišao 70 zemalja, vratio se prije tri godine. No, nedavno je u klnu dvorani Studentskoga centra, po prvi puta predstavio zagrebačkoj publici oko 180 slajdova s tog veličanstvenoga putovanja. Tom prigodom promovirao je i knjigu "Nadomak cilju", koja je prije četrdesetak dana izašla u izdanju splitske Matice hrvatske, a u Zagrebu se može kupiti u Knjižari "Ljevak", na Trgu bana Jelačića, po cijeni od 130 kuna.

- Ideja za taj podvig sinula mi je sasvim spontano, a htio sam i skrenuti pozornost svijeta na dramatične događaje u Hrvatskoj. Poslije odsluženja vojnog roka, otišao sam živjeti u Kopenhagen. U sobi, gdje sam spavao, visjela je na zidu karta svijeta, pa sam pomislio kako bi bilo zgodno da obidem svijet na biciklu. Godinu dana fizički sam se pripremao, a radio sam i tri posla dnevno da zaradim što više. I pronalaženje sponzora bilo je teško i dugotrajno. No, na kraju sam ipak uspio skupiti oko 18.000 maraka. Osim novca dobivao sam i brojne savjete za put, otkrio nam je Tokić.

Nakon temeljitih priprema, koje su uključivale i precizno računanje udaljenosti između pojedinih mjesta, Tokić se na put "otisnuo" u ožujku 1991. godine. Njegov povratak bio je planiran 1993. godine, no on se vratio u studenome 1995.

- Tako veliki put ipak se ne može isplanirati do detalja. Kašnjenja su uzrokovali različiti razlozi. Primjerice vizu za Novi Zeland i Brazil čekao sam mjesec dana, dok su me u Nepal u zadesile monsunske kiše koje su padale danima, rekao je Tokić, koji je dnevno prevaživao i po 250 kilometara, dok je ukupna brojka pređenih kilometara cijelog putovanja dosegla impozantnih - 65.000.

Tijekom putovanja, Tokiću je dom predstavljao bicikl u kojemu su se, prema njegovim riječima, nalazile i dnevna soba i kuhinja i toalet. Sa sobom je nosio oko 50 kilograma opreme, tri foto aparata, te jednu video kameru. Snimio je oko 250 tisuća fotografija i 100 video kaset. Spavao je gdje je stigao, u šumama, na stablama, pod mostovima, u kućama dobrih ljudi, a katkada i u hotelima. U Indiji su ga fascinirali upravo hoteli koji su jeftiniji od toaletnog papira. U Maleziji mu je, pak, jedan gostoljubivi bračni par ponudio svoj krevet, dok su oni spavali na podu. Sporazumijevao se na engleskom, španjolskom i njemačkom, a katkada i jezikom znakova. Hranio se što jednostavnije, a jedan dan je pojeo čak šest litara jogurta. Osim učestalih želučanih tegoba, težih zdravstvenih problema nije imao.

- Veći problem od hrane predstavljala mi je voda, jer sam je često morao piti i iz močvare. U Indoneziji sam patio od probavnih smetnji, jer sam jeo lubenice, u koje su, kako sam kasnije saznao, injekcijama uštrcavali vodu iz močvare, da budu što teže, doznali smo od Tokića.

Tijekom avanture, Tokić je obišao sve hrvatske klubove u svijetu, te tako upoznao oko 250.000 Hrvata. Prema njegovim riječima u Australiji ima najviše iseljenih Hrvata, pa iz tog razloga tamo kruži vic koji kaže da ispod svakog kamena koji tamo podigneš, nađeš jednoga Hrvata. Tokić je dao i više od tisuću intervjua za mnoge svjetske medije, od najmanjih novina u Argentini do CNNa, a u emisiji urugvajске nacionalne televizije, gostovao je čak tri sata.

Svoj doprinos čistoći svijeta veliki ljubitelj prirode davao je tako što je kupio smeće po putu, te ga bacao u najbližem gradu, a gdje je god mogao propagirao je i zdrav život, koji isključuje pušenje.

Iako ističe da je cijeli svijet lijep i da ga treba vidjeti, Tokić je od mjesta koja su mu se najviše usjekla u pamćenje izdvojio Boliviju, Australiju i Novi Zeland, dok ga se od svega najviše dojmila ljudska jednostavnost i sličnost, bez obzira na predjele gdje žive.

Na upit gdje žive najljepše žene svijeta, Tokić je diplomatski odgovorio da su žene svugdje zgodne, no na kraju je ipak rekao - Kanada. Razlog tomu je, što je njegova žena Kanadanka, a upoznao ju je upravo na ovom putovanju.

Najveća promjena koju je doživio prilikom povratka u domovinu, bila je ta što se vratio u - neovisnu Republiku Hrvatsku.

Sunčica Dolušić, *Vjesnik*, 03. 11. 1998., str. 11. (HIC Vijesti)

Čitajte i širite HRVATSKU ISKRU

ČITALI SMO ZA VAS.....

ZA JEDNIČAR, 14. studenog 1998, str. 14:

HOOLBROOKE JE MILOŠEVIĆU PLATIO MILIJARDU DOLARA ZA KOSOVO

Bombardiranja Srbije neće biti. To je ukratko rezultat jednoglasnih razgovora između S. Miloševića i Richarda Hoolbrooka, američkog čovjeka za rasplitanje kriznih situacija u svijetu. Prema informacijama koje su dostupne javnosti Milošević je pristao na 96 satni monitoring, obustavu ofenzivnih akcija, početak pregovora s predstavnicima albanske oporbe, raspisivanje izbora na Kosovu najkasnije za godinu dana itd.

Iz ovoga se može nazrijeti da je Milošević u suštini pristao, iako se to još nigdje ne spominje, na davanje nekog, još nedefiniranog, oblika autonomije Kosovu što znači da Kosovo bezuvjetno ostaje unutar SRJ. No ono što je ostalo skriveno od javnosti jest ono što je Milošević dobio za svoju kooperativnost. Prema diplomatskim indiskrecijama iz krugova upućenih u zbivanja u američkom State Departmentu, Milošević je svojim već poznatim načinom "pregovora" za svoje "ustupke" iznudio milijardu američkih dolara "keša" za stabilizaciju svoje vlade. Najveći će dio tog novca otići za mirovine i zaostale plaće. Drugim riječima, Milošević je iskoristio krizu na Kosovu za učvršćenje svog položaja i za uvod u predizbornu kampanju kojom bi sebi osigurao još jedan predsjednički mandat. Stoga se ne treba čuditi da je pristao i da se u dogledno vrijeme u Den Haagu nađu Šljivančanin, Mrkšić i Radić, glavni optuženi za pokolj vukovarskih ranjenika i branitelja na Ovčari.....

THE TORONTO SUN, Nov. 15, 1998, Page Comment 7 THE AMERICA'S PHONY WAR AGAINST SADDAM'S IRAQ, Eric Margolis

...Look next at Serbia. The outlaw regime of war criminal Slobodan Milošević committed the worst atrocities in Europe since Nazi Germany. Serbia has large arsenal of chemical and biological weapons and has repeatedly threatened, if bombed by NATO, to launch missiles at Western Europe and to attack U.S. forces in Bosnia and the Adriatic.

Washington's response? Play footsie with Milošević by giving him half of Bosnia and helping him hold on to rebellious Kosovo. Milošević has become Washington's key ally in the Balkans. (Note: Serb forces killed 250,000 civilians in Bosnia and Kosovo. Saddam's army killed 500 people invading Kuwait in 1991.).....

GLAS SLAVONIJE, 21. listopada 1998, str. 7 DUGA TRADICIJA SRPSKE TVRDOGLAVOSTI,

U korijenu srpske agresivnosti je frustracija, manija proganjanja, slavenski fatalizam pojačan osjećajem neostvarene veličine. Kad se traži objašnjenje neoubičajeno okrutne upotrebe vojne sile, mnogi Srbi posežu za dugom povijesti srpske potlačenosti pod Turcima.

.... Nadalje masovni mediji pod Miloševićevim nadzorom - posebice RTV Srbija, glavni izvor vijesti na području, opetovano promiču zamisao da Zapad želi podjarmiti Srbiju. "Intelektualci na ovom području neobično su paranoični", izjavio je kanadski veleposlanik Raphael Girard. "Oni tu vide vendetu svjetskih razmjera." Sedamdeset njih potpisalo je ove godine peticiju u kojoj traže amnestiju za dva bosanska Srbina, optužena za ratne zločine u Bosni, Radovana Karadžića i Ratka Mladića. "Ovdje postoji neki oblik zajedničke amnezije. Ljudi ne žele otvarati pitanje zajedničke odgovornosti", izjavila

Strana 12

Hoolbrooke: We finally got him under control

when he realized we weren't kidding

je Sonja Biserko, predsjednica jugoslavenskog ogranka Helsinškog vijeća. "Postali smo tupi.".... (članak iz The Washington Post, 9.X.1998)

NEDJELJNI VJESNIK, 15. studenog 1998, str. 3 JOVAN OPAČIĆ: SRPSKI NAROD MORA DATI MORALNU I POLITIČKU SATISFAKCIJU HRVATSKOM NARODU.

Zagreb, 14. studenog 1998, "Srpski narod mora dati političku i moralnu satisfakciju hrvatskom narodu," rekao je u subotu navečer u emisiji "Motrišta" Jovan Opačić, bivši istaknuti član SDS-a i predsjednik Srpskog kulturno-umjetničkog društva "Zora" te jedan od tvoraca srpske pobune i prijeratnih mitinga. To je bio prvi razgovor za hrvatske medije nakon njegovog povratka iz Beograda, napravljen u njegovu rodnom mjestu Plavnu kraj Knina, gdje obnavlja rodnu kuću i razmišlja o povratku i mogućem političkom reaktiviranju.... "Za tragičan i težak položaj toga naroda (Srba) ne želim optuživati hrvatski narod, pa čak ni hrvatsku politiku. Moram reći, a to sam rekao i jednom novinaru iz Zagreba, da su za ovaj rat krivi Srbi. A ovo što se kasnije dogodilo sa srpskim narodom u tom egzodusu gdje je nekoliko stotina tisuća ljudi stradalo, to je možda kazna, Božja kazna. Mi to moramo priznati i srpski narod mora dati satisfakciju hrvatskom narodu ... - Molim hrvatske političare da omoguće svakom Srbinu koji to želi da se vrati, a ja garantiram da je to fini narod kao i svaki drugi narod koji je bio zaveden."

THE TORONTO STAR: GLOOM, ANXIETY DEEPEN FOR CITIZENS OF BELGRADE, Nov. 23, 1998 page

A11,.... "Where can we turn? We tried to be part of Europe and we were betrayed. We admired the United States and we were kicked in the teeth. We avoided Russia but it collapsed anyway. We're totally alone" Vera, a Belgrade teacher.

KARADJORDJEVIĆ SAYS WEST HELPED MILOŠEVIĆ

LONDON - Prince Aleksandar Karadjordjević, who is the claimant to the Serbian throne, stated that the West gave Yugoslav President Slobodan Milošević a "new lease on life" by allowing him to negotiate with them and play the role of a peacemaker, according to AP reports. The prince charged that Milošević deliberately orchestrated the crisis in Kosovo and provoked NATO into making air strike threats so that he could then negotiate a settlement and portray himself to his own people as the man who "saved Serbia." Karadjordjević added, "Serbia remains in darkness and ignorance, and the state run media are singing praise to the president. Any hope of democratic reform is on hold, and that is a serious problem."

T.P., Croatian Information Centre, 6. 11. 1998. (HIC Vijesti)

ZVONI LI ITKO ZA TABOR?

Teško je zamisliti dvorac koji ne prati bar jedna legenda. Srednjovjekovni utvrđeni dvorac Veliki Tabor - danas spomenik kulture nulte kategorije - koji se čistoćom arhitekture, specifičnom konfiguracijom utvrđene zgrade s gotičkim i renesansnim arhitektonskim elementima i okrugloga zida s polukružnim kulama, kao i svojim smještajem na brežuljku s prekrasnim pogledom na pitoreskne pejzaže sjeverozapadnoga Hrvatskoga zagorja, ubraja među 15-ak najvrednijih građevina u Hrvatskoj - ima ih nekoliko.

S legendom o nesretnim ljubavnicima, djevojci Veroniki iz obližnjeg sela Desniča, i Fridriha, sina hrvatskoga bana grofa Hermana II. Celjskoga, u čijem je posjedu bio Veliki Tabor, o tome da se "samo ako se malo bolje osluhne", u odbijanju ure na dvorcu može čuti melodija "zagorske himne" - Vu plavem trnaci ... - te da se svakim povlačenjem užeta zvona kod ulaza na dvorište ispunjava po jedna želja, posjetitelja će toga prekrasnoga dvorca upoznati dugogodišnji kustos i "Zmaj Taborgradski" prof. Josip Štimac. Neće propustiti spomenuti ni da se u kapelci dvorca danas čuva ženska lubanja (nađena za čišćenja dvorca 1982.), za koju se priča da bi mogla pripadati nesretnoj Veroniki koju je okrutni grof Celjski dao ubiti i, navodno, zazidati u zidove dvorca.

Daleko od romantike.

Ali stvarnost Velikog Tabora danas je daleko od romantike legendi koje ga prate. Drevno zdanje, danas u vlasništvu Republike Hrvatske, jednostavno vapi za temeljitom i sveobuhvatnom obnovom o čijoj hitnosti, više od bilo kakvih riječi, svjedoče pukotine u zidovima dvorca, propali interijeri ... Podatak da je od 53 kapitalna dvorca do danas obnovljeno samo njih desetak, sigurno ne ostavlja puno mjesta optimizmu.

Možda bi netko na korištu trebao "zazvoniti" želju i za - Veliki Tabor.

Od profesora Štimca, međutim, saznajemo da su radovi na dvorcu u tijeku, a njihov opseg i brzina ovise, naravno, o količini novca koji je na raspolaganju. Tako bi tretiranje stupova i temelja radi utvrđivanja statike trebalo završiti iduće godine. Samo za restauraciju, kaže, trebat će još najmanje četiri godine.

Veliki Tabor, pogled

Približavanje UNESCO-u

Usprkos svemu, Veliki Tabor i dalje "živi". Osim iznimno vrijednoga stalnoga postava u dvorcu se, naime, povremeno odvijaju razne izložbe, koncerti, mačevalski turniri ili, pak, smotre sokolara. U prizemlju dvorca nedavno je završen postav minijaturnog ratnog muzeja Hrvatske s izložbama "od sedmoga stoljeća, pa do četničke zastave skinute u Kninu", kako to živopisno opisuje prof. Štimac tijekom svoga izlaganja za posjetitelje dvorca.

Ovih će dana, doznajemo, biti otvorena i izložba Jurja Julija Klovica, na kojoj će biti izloženo ukupno 108 slika (u omjeru 1:1) iz oba izdanja edicije o Klovicu Drage Zdonjica. A dobro napreduje i izradba dokumentacije o Velikom Taboru, neophodne da se taj hrvatski dvorac kandidira za prestižnu UNESCO-vu listu svjetske kulturne baštine.

Z. Radić, Večernji list, 17. listopada 1998, str. 18

HRVATSKI LOVAČKI PSI : POSAVSKI GONIČ

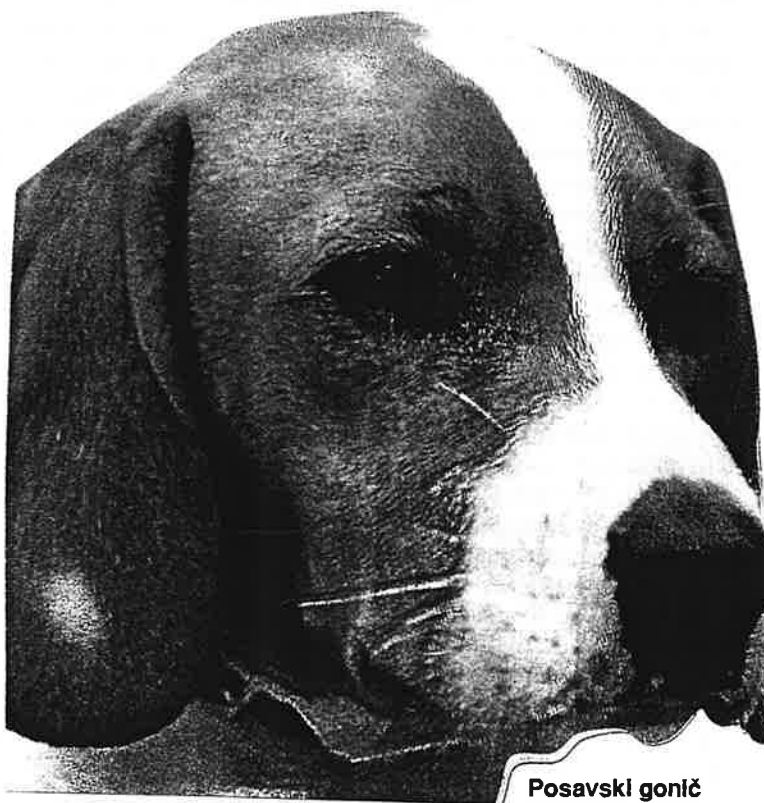
Posavski gonič je poznata stara hrvatska pasmina pasa, poznata još u XVI. stoljeću. O toj pasmini, kao i ostalim hrvatskim goničima pisao je biskup Petar Bakić još 1719. godine.

Hrvatski gonič je dobio ime po Posavini, kraju uz rijeku Savu. Neki autori su smatrali da bi mu pravo ime u stvari trebalo biti "kraški gonič" jer je ta pasmina pasa rasprostranjena mnogo šire, od Posavine, pa se u kinološkoj literaturi koji puta ta pasmina pasa nalazi pod imenima Posavski brak, Kraški brak i Posavski zečar. Po slici vidite da je to lijep pas, crveno, pšenično žute, riđe boje, obično s bijelim ovratnikom ili bijelom oznakom na prsima, donjim dijelovima nogu i vršku repa. Čvrste je građe, dobre čude, temperamenta umjereno živahnog. Mužjak je visok oko 50 cm, a ženka oko 48 cm. Dobar je i ustrajan gonič zečeva, s dosta visokim, zvonkim i jasnim glasom.

U prošlosti posavski gonič bio je rasprostranjen po cijeloj Panonskoj nizini. Nekada su ti psi stajali pred divljači kao ptičari, pa se radi toga pretpostavlja da je korišten u uzgoju mađarske vižle, a to je uočljivo u boji te pasmine, koja je naslijeđena od posavskog goniča.

Ova pasmina pasa upisana je pod imenom "posavski brako" u Jugoslavensku rodovnu knjigu pasa 1938, a 12. studenog 1996 konačno je toj našoj pasmini, poznatoj po svojim lovačkim kvalitetama priznata autohtonost posavskog goniča Hrvatske u krugovima Svjetskog kinološkog društva u Kopenhagenu.

V.K. po Lovačkom vjesniku br. 4

Posavski gonič

BUNA SELJAKA U VELIKOM TROJSTVU 1920. GODINE

Mato Maderić

Kada su velike sile 1918. godine žrtvovale slobodu pojedinih naroda i gurnuli ih pod srpsku dominaciju u skoro prisilnu tvorevinu koja je u prvim godinama nagovještavala crnu budućnost za male narode, pa i za hrvatski narod, nisu više ni mogle ni htjele sagledati posljedice toga očito pogrešnog ujedinjenja.

Nova kraljevina Jugoslavija počela je učvršćivati srpski utjecaj na području uprave, monetarne politike i vojske. Bjelovarsko-križevačka županija bila je tada područje sa razvijenim stočarstvom, a iscrpljena Srbija trebala je nakon rata pribaviti materijalna dobra izvana kojima bi zadovoljila apetite srpske vojske koja je okupirala Hrvatsku pod izgovorom ujedinjenja. Vlada je izmišljala razne načine da se ta dobra, osobito stoka i konji u bescijenje po dirigiranim cijenama otuđe iz Hrvatske. Zato je došlo do odluke o maksimiranju cijena stoke i prehrambenih proizvoda na području Hrvatske te se sprovodila politika "jeftinog otkupa".

Pošto su seljaci osjetili da im stoku po niskim cijenama, koje je odredila vlada u Beogradu, odvoze u Srbiju, a dio za opskrbu srpske vojske, koja je gotovo bez otpora, nakon potpisa o ujedinjenju Srba, Hrvata i Slovenaca, vojno okupirala hrvatska i ostala područja, odlučili su radi zaštite svoje imovine pružiti otpor. U ožujku je već i gradsko poglavarstvo Bjelovara donijelo odluku o maksimiranju cijena seljačkim proizvodima na cijelom području. Tako su se proizvodi na tržnicama, stoka na sajmovima morali prodavati samo po cijenama koje su bile maksimirane po uzoru na odluku vlade u Beogradu.

Kako u to vrijeme seljanke koje su svoje proizvode donosile na bjelovarsku tržnicu, nisu poštovale odluku o maksimiranju cijena bile su privođene na saslušanja, a često im je roba oduzimana bez naknade. Nezadovoljstvo je raslo, a seljaci, videći da kotarska vlast uporno izvršava sve odluke donesene iz Beograda, a na njihovu štetu, odlučili su da na bilo kakav način za koji nije bilo modela pruže otpor takvoj politici i sredstvima protesta pokušaju izboriti svoja prava.

U to vrijeme je općinska pa i županijska vlast već u potpunosti bila u rukama ljudi privrženih režimu u Beogradu. Nije se moglo sakupiti veći broj ljudi a da to vlast ne osieti i oštro, uz sudjelovanje žandara i

vojske, to onemogućiti. Seljaci su ipak sa seoskim starješinama pripremali masovne skupove na nivou općina gdje bi mogli tako zbijeni tražiti svoja prava, jer stranačke žalopojke u Beogradu nisu imale učinka niti ih je velikosrpska hijerarhija htjela saslušati, jer njihovo je pravilo tada bilo: uzmi tamo gdje ima...

Stjepan Radić, učitelj i vođa hrvatskoga naroda, prisustvovao je u ožujku 1920. god. skupštini u Bjelovaru. Skupštini su prisustvovali, pored nabrojenih seljaka, obrtnici i intelektualci iz Bjelovara i okolnih mjesta. Stjepan Radić je obavijestio narod da će se 11. travnja na Bijelu nedjelju, u Zagrebu održati velika skupština, na koju bi trebali doći birani od naroda, bar dvojica seljaka iz svakog sela. Da bi se u prilog Radiću i njegovoj politici sakupili po selima potpisi, seoski starješine su bez znanja tadašnjeg načelnika općinskog poglavarstva Veliko Trojstvo Jovana Ciganovića pripremili skupove seljaka za tu prigodu. Pošto je Ciganović kao Srbin bio odan novom režimu i kralju, budno je motrio na ponašanje naroda u svojoj općini. Starješine su održali sastanke po selima i zaključili da se oko Uskrsa održi općinska skupština seljaka na otvorenom prostoru. Na tom skupu bi seljaci odlučili da nitko iz sela ne nosi prehrambene proizvode na tržnicu u Bjelovar, a proizvode bi slobodno prodavali nakupcima koji bi ponudili veće cijene od maksiminarih koje je odredila vlada. Još bi se na tom skupu izabrali predstavnici seljaka kao potpora Radiću na skupštini u Zagrebu.

Da bi suzbila takav način trgovanja, jer nabijanje cijena nije išlo u prilog jeftinom otkupu stoke i ostale hrane (koja je išla u Srbiju) na područjima Hrvatske, Županijska oblast je donijela rješenje br. 5811 od 30.III. 1920, kojim se zabranjuje kupovanje živih namirnica po selima po slobodnim cijenama.

Seljaci Gudovca, Hrgovljana, Predavca, Brezovca, Pavljana i Velikih Sredica održali su sastanak 28. ožujka i dogovorili se da će postaviti straže na sve prilaze Bjelovaru uključujući i željeznicu, te da nitko tri mjeseca ne smije goniti stoku na sajam ili donositi prehrambene proizvode na bjelovarsku tržnicu, sve dok se ne skinu maksimalne cijene i ne omogući slobodna prodaja seljačkih proizvoda po pravednim cijenama.

Pokret seljaka širio se na sve općine kr. kotarske oblasti Bjelovar, pa su seljaci iz Rače 3. travnja rastjerali sajam u Severinu, a skoro iz svih sela stizale su prijetnje da će 6. travnja, masovno krenuti u Bjelovar i tamo rastjerati stočni sajam i trgovanje na placu. Kako su nemiri postajali sve masovniji a seljaci odlučniji da se odupru, očito nenarodnoj vlasti koja je te 1920.g. pokazivala pravo ledeno i mračno balkansko lice koje hrvatski seljak nije nikada mogao prihvatiti, vlada u Beogradu u dogovoru s kraljem Petrom I. uvela je za to područje prijeki sud, pomoću kojega će žandari i vojska imati slobodne ruke za vatreno djelovanje protiv naroda.

Da bi u općini Trojstvo suzbio bunu, načelnik Jovan Ciganović je 31. travnja uputio svim seoskim starješinama službeni proglas kojim se zabranjuje prodaja živih namirnica nakupcima koji za kupnju nemaju obrtnice izdane od vlasti. U proglasu su navedeni "loši" primjeri Gudovca i ostalih sela, pa on naređuje da "ako bi se našli pojedinci koji bi remetili red, takove po patrolcu treba njemu prijaviti". Proglas je čitan u svim selima općine, a seljaci su tada odlučili da se organizira u Trojstvu veliki skup svih sela općine Trojstvo, na kojemu bi se za Radića prikupili potpisi i donijela odluka o blokiranju puteva pa i željeznice kako bi se spriječio dotok živih namirnica na bjelovarsku tržnicu.

Pošto je načelnik Ciganović zaključio da pobuna poprima i u općini Trojstvo široke razmjere, prijavio je da će se 6. travnja u trojstvu održati masovni skup i zamolio žandare da to spriječe. Budući da žandari do tada nisu mogli spriječiti seljake na ostalim područjima da zatvore prilaze Bjelovaru, "vlast" je odlučila u Trojstvo poslati kapetana Konstantina Panića koji je dodijeljen od žandarmerijskog "naučnog" centra iz Zagreba, sa 20 specijalno uvježbanih žandara koji bi uz prijeki sud trebali skršiti pobunu seljaka.

Šestoga travnja su bile blokirane sve ceste prema gradu Bjelovaru, a seljačke straže, prkoseći žandarima nisu dopuštale ni stoku između sela i Bjelovara. U Kapeli je toga dana uhićeno dvadesetak i dvoje žitelja koji su prvi pristigli na skup. Zavezani, uz žandarsku pratnju sprovedeni su u istražni zatvor.

Završetak u idućem broju HRVATSKE ISKRE

MOJIM OČIMA (i srcem)

Iako mi često žalimo za "starim, dobrim" vremenima, ja smatram da nam je danas zalista lijepo - i dosta lagano - živjeti. Danas kad smo okruženi raznim pomagalicama, o kojima naše bake čak ni sanjati nisu mogle, život postaje vrlo jednostavan - bar što se tiče onih materijalnih stvari. Kad me netko upita čega se ne bih mogla odreći u svom životu - misleći na te materijalne stvari - istog trena mi padnu na pamet tri stvari: prvo, mašina za pranje rublja, moj word processor i, jasno, moj auto. Bez onih drugih stvari mislim da bih mogla živjeti - no ove tri su mi zalista važne. Za mene, ženu, mašina za pranje rublja je nenadoknadiva - sjetimo se naših baka na potocima usred zime! Brrr! Moj word processor, ili kako mi to lijepo hrvatski kažemo "kompjuter" - koliko malo bi toga izašlo iz moga pera da nemam kompjutera i mogućnosti brisanja, pisanja, precrtavanja, ili dodavanja! A auto? Ne samo što mi daje izvanredno zadovoljstvo kretanja, brzine, mogućnost prelazanja velikih udaljenosti u relativno kratko vrijeme, mogućnost posjećivanja prijatelja, već mi daje i nešto drugo o čemu Vam danas želim reći koju: radio (još jedna stvar, radio, kojeg dodajem listi stvari koje ne želim izgubiti iz ovog modernog doba!). Taj moj auto mi daje glazbu, moju hrvatsku pjesmu, koju volim iznad svega (koju inače nemam vremena slušati!).

Mnogi koji se voze u mom autu koji puta se čak i zagrcnu jer čim upalim motor auta - moje prekrasne tamno plave Toyote Corole - začuje se hrvatska glazba - glasna, čak vrlo glasna! Kako sam već rekla par puta radi bolesti u obitelji nemam više toliko mnogo prilika da se vozim onako slobodno kao prije, i svaka vožnja, uz osjećaj potpune slobode, široke ceste, u isto vrijeme daje mi ono što mi toliko znači u mom životu: prekrasnu hrvatsku pjesmu. Tek tada ja slušam tu našu divnu hrvatsku glazbu cijelim mojim bićem.

Da li ste zalista slušali hrvatske pjesme - ne samo onako da Vam prođe vrijeme, već pažljivo slušali svaku riječ nekih hrvatskih pjesama? Eto, to ja radim u svom autu u svakoj vožnji i svaki puta sve sam više i više očarana ljepotom naše pjesme, melodijama a posebno riječima pjesama koje me nose natrag u Hrvatsku, u ljepote naših krajolika, jer svaka pjesma mala je priča.

Kićena slavonska kola....

Upravo sada uživam u slavonskim pjesmama, i slušam o salašima na sjeveru Bačke, ili o Dunavu gdje je pjesnik vodlo sina, pričao mu bajke i čini mi se kao da sam tamo na salašima na sjeveru Bačke - toliko su riječi svake pjesme opisne da čovjek ne može a da ne vidi ravnice i rijeke i šume - ljepotu Hrvatske.

Pred par dana dobila sam vrpcu popularnih Mladena i Bepę "Nije u šoldima sve" na kojoj dva naša pjevača već u istolmenoj pjesmi pjevaju ... "Tamo gdje val ljubi moj kamen, tamo gdje rođen san ja./ Tamo ću doć i baciti sidro nemirnog

života mog..."...Ili na vrpci "Dueti" u jednoj od pjesama gdje pjevač pjeva: "Tiho plovi brod i plavi svod more ljubi, mirno plovimo...." čini ti se kao da si na pučini, na mjesecini - divota! U jednoj od dragih mi pjesama solista pjeva o moru, i kako sa prozora sobe na kojoj titra zavjesa vidi se sve do Šolte," a klapa ispod volta pjeva što voće... Oprostite mi, ali da li netko oslim nas i Talijana ima ovako opisne pjesme čije riječi nas uvijek odvedu tamo gdje koji puta i ne želimo otići - srcem?

A kako nas ta naša glazba nosi sa svakom riječju natrag u Zagorje među gorice, ili u dan kad smo se opraštali, jednostavno ne mogu a da Vam ne napišem cijelu pjesmu "Suza za zagorske brege", koju tako divno pjeva Zvonko Špišić:

V jutro dišeće gda bregi su spali,
a mesec još zajti ni štel,
potiho sem otprl rasklimanu lesu
i pinklec na pleća sem del,

Stara je mati išla za menom,
nemo vu zemlu gledač.
Ni mogla znati kaj zbiram vu duši,
i zakaj od včera nis rekel ni reč,
preveč smo toga povedat si šтели,
a se smo pozabili več....

Gda smo vre prešli pred najzadnje hiže
suza najemput sedi,
kaj nebi to vidla stara mi mati
z rukama lice sem skril
sud oko mene su dišale rože,
i bil je rascveteni maj
a ja nis ni jemput pogledal za sobom,
od tuge nis mogel pozdravit kraj,
samo sem bregima dragim obečal
da vmul se bum nazaj!

Slušate li naše narodne pjesme, posebno one "moderne", ali i tradicionalne, posebno u izvedbi našega Kiću, srce Vam pjeva i nosi Vas natrag na prašne seoske puteve, u veselja svadbi, u ljepote naših svadbenih običaja, recimo nakličenih konja prekrasnim vezanim ručnicima, i mlade koja "na kuma namiguje da se kola kreću"... Da li ima išta ljepše od toga?

Ima, nažalost, ima, samo to je tako daleko, i puno puta toliko nedostizno, jer ja danas kad vozim svoj auto i trešti mi vrpca "Dueti", koja me odvede natrag u mladost, u dane kad smo bezbrižno živjeli, uživali u svakom danu, šetali ulicama grada kojeg smo toliko voljeli - znam u svom srcu da koliko god želim biti tamo u Hrvatskoj - to je za mene nemoguće. Djeca su se poženila, mali unuci trče, jedno se treba roditi kroz koji dan - kuda da ja odem?

Lijepo je nama ovdje, dobro nam je - sili smo, imamo uglavnom sve - no nešto nedostaje, a to je nešto neopipljivo, ono što se zove Hrvatska, naša domovina, i to osjećaju samo oni koji nemaju šansu ići doma kad god si zažele, već samo onda kad prilika - ili novac - dozvoljavaju. Da sam samo malo mlada - nagovorila bih svoje da se vrate.... Jer samo je jedna domovina, jedna Hrvatska, jedno Jadransko more - tako blizu, a tako daleko...

Danas, na dosta mračni dan u Torontu slušam hrvatsku glazbu koja me grije ljepotom svojih riječi i onim što samo onaj tko voli svoje može osjetiti. Da li sam objektivna? Vjerojatno nisam, jer - ja mogu samo za sebe nešto reći, a ne za Vas - no, naglašavam - ono što mi hrvatska glazba daje melodijom i lirikom ništa na svijetu ne dolazi ni blizu, jer moje oči vide ljepotu te naše zemlje kroz svaku riječ svake pjesme, koja tako duboko dira u srce svakog Hrvata - priznali to mi ili ne.

SAMOSVJESNI BUNJEVCI

U okviru nekoliko stalnih postava što ih senjski Gradski muzej nudi posjetiteljima, uz prirodoslovnu zbirku "Velebit" i arheološku zbirku, te zbirku glagoljice i tiskarstva na senjskom području, posebno se ističe Etnografska zbirka - Bunjevci. Zbirka sadrži bogatu etnološku građu, godinama sustavno prikupljanu u Gradskom muzeju i to u vrijeme dok je senjska okolica bila još nastanjena. Kustos prof. Darko Nekić pojašnjava specifičnosti života Bunjevaca. Povijesni pregled

- Osim u Hrvatskoj Bunjevci danas žive u Bosni i Hercegovini, Vojvodini i Mađarskoj, u manjim skupinama ih nalazimo i u Austriji i Rumunjskoj, ali i na svih šest kontinenata svijeta - kaže prof. Nekić. Veliki broj istraživača bavio se je etničkom prošlošću Bunjevaca, odnosno bunjevačkih skupina, a rezultati tih istaživanja o porijeklu i vremenu doseljavanja, te o porijeklu samog imena, nisu u potpunosti dali prihvatljive odgovore i rješenja.

Bunjevci se od drugih hrvatskih narodnih skupina razlikuju svojim štokavsko - ikavskim govorom, specifičnom narodnom nošnjom i običajima, a njihovo je matično područje bilo na području zapadne Hercegovine i zapadne Bosne. Neki bunjevački rodovi su s tog područja počeli iseljavati u Dalmaciju, s tim da je proces iseljavanja naročito pojačan nakon što su Osmanlije početkom 16. stoljeća osvojile Dalmaciju. Tada se u prvoj polovici 17. stoljeća Bunjevci sele dalje, i to u dva smjera, prema Podunavlju i prema Lici i Hrvatskom primorju.

Bunjevci u senjskoj okolici

Na senjsko područje Bunjevci dolaze početkom 17. stoljeća kada senjska kapetanija naseljava senjsko područje, koje je ostalo pusto jer je stanovništvo pred prodorima osmanlijskih četa iselilo.

Tako pust kraj stvarao je, naime, probleme ondašnjim vlastima, preciznije senjskoj kapetaniji, koja to područje bez stanovnika nije mogla obraniti. Kao odgovor na poziv za naseljavanje kršćanskog stanovništva 1605. g. bilježi se i prvo veće doseljenje na senjsko područje, kada skupina od oko 700 Bunjevaca iz okolice Zemunika naseljava Lič i posjede Zrinjskih. Iz tog je vremena sačuvan i tekst u kojem naseljenici grofovima Zrinjskih, kao gospodarima, prisežu vjernost, a sastavni dio prisege je bio i popis naseljenika među kojima su i prezimena: Vojnići, Balenovići, Sladovići, Butorci, Šimunovići i druga. Njima se je 1627. godine priključila i skupina naseljenika iz Posedarja u kojoj su bili: Filipovići, Tomljanovići, Vukelići, Pavelići, Prpići, Šojati.

Krajem 17. stoljeća na ovo područje dolaze i stanovnici sa susjednih otoka i s područja Novog Vinodolskog do Rijeke, primjerice Lopci iz Bribira, Turine iz Hreljina, Biondići iz okolice Novog Vinodolskog. Ti su Primorci od Bunjevaca tijekom zajedničkog života poprimili njihov način odijevanja, privređivanja i njihovo narječje.

Pusta bunjevačka sela

Nakon što je Lika oslobođena od osmanlijske vlasti, Bunjevci iz senjske okolice naseljavaju i ta područja. Glavna grana privređivanja svih Bunjevaca u to vrijeme bila je zemljoradnja i stočarstvo, a muško je stanovništvo bilo i u vojničkoj službi u sklopu Hrvatsko - slavonske vojne krajine. Na ovim područjima Bunjevci žive sve do kraja 19. stoljeća, međutim ukidanjem Vojne krajine i raspadanjem tradicionalnog iseljavanja Bunjevaca, naročito u prekomorske zemlje. Ovaj se proces iseljavanja nastavlja, štoviše intenzivira u 20. stoljeću, kad se ekonomskim razlozima za iseljavanje priključuju i politički. Posljedice tog iseljavanja očite su i danas, o njima svjedoče pusta, neka i potpuno nenaseljena bunjevačka sela u senjskoj okolici.

Etnografska zbirka Bunjevci - i dalje stalni postav

Uz rijetke stanovnike tih sela danas o načinu života Bunjevaca svjedoče sačuvana pisma i predmeti što su ih upotrebljavali. Tako i etnografska zbirka - Bunjevci, u Gradskom muzeju u Senju, putem izložaka, predmeta za svakodnevnu upotrebu, primjerice posuđa, namještaja, drvodjeljskog, tkalačkog i poljoprivrednog alata i slično, podsjeća na specifičnosti bunjevačkoga načina života, a istovremeno i na naše korijene.

Etnografska zbirka - Bunjevci i dalje će u Gradskom muzeju Senj biti stalno postavljena napominje kustos prof. Nekić. Štoviše, uskoro bi trebala biti i preuređena, a kao priprema za to je inventarizacija cjelokupne prikupljene građe koja je u tijeku.

D. Prpić, Primorski Novi list, 27.10.1998., str. 11. (HIC Vijesti)

KRAVATA:POKRETNNA HRVATSKA
BAŠTINA ŠIROM SVIJETA

Pred brojnim znatiželjnim prolaznicima, u srijedu je u zagrebačkom Oktogonu, pred butikom "Croata", održana promocija nove modne kolekcije kravata pod nazivom Narodni vez. Prema riječima člana Uprave neprofitne ustanove "Academie Cravatice", prof. Božidara Prosenjaka, Zagrepčani su imali čast prisustvovati svjetskoj prezentaciji dijela modne kolekcije Narodni vez, koja je spoj narodnoga i modernoga.

Ravnatelj "Academie Cravatice", prof. Marijan Bušić, podsjetio je Zagrepčane na povijest kravate, kao pokretne baštine hrvatskoga naroda, koja je prepoznata u Parizu i osvojila čitav svijet. Kako je naglasio prof. Bušić, o kravati se premalo govori, iako upravo ona prenosi hrvatsko ime širom svijeta već niz stoljeća i svezana je oko vrata milijardama ljudi širom svijeta.

Svečanu prezentaciju Narodnog veza, uljepšali su svojim nastupom u Oktogonu članovi ansambla "Lado".

M.L., Vjesnik, 29. listopada 1998., str. 12. (HIC Vijesti)

LIRA Nastavak sa strane 7 dobra suradnja pokazala između židovske zajednice u Clevelandu i Hrvata. Ovdje u Kanadi prije svega bih istakla najzaslužnijeg da se održl koncert u Torontu gosp. Marina Soptu., koji je bio inicijator da zbor Lira dođe u Kanadu, a također velike zasluge gosp. Krešimiru Mayeru koji je najveći teret podnio oko organizacije. Svakako ovo je vrlo značajno za odnose Židova i Hrvata na ovom kontinentu, za zbližavanje tih dvaju naroda i za unapređenje odnosa. Treba spomenuti da Lira nije prvi puta na američkom kontinentu, oni su bili prije 10 godina u SAD, ali su prvi puta u slobodnoj i demokratskoj Hrvatskoj posjetili i SAD i Kanadu sa velikim uspjehom. Znači, možemo rezlmirati da je to zasigurno najuspješnija i najveća dosadašnja turneja mješovitog zbora Lire, koji evo već 44 godine njeguje i hrvatsku i židovku glazbu. Što reći na kraju? Hvala svima koji su sudjelovali prl organizaciji ovog događaja godine - ovaj užitak koji nam je "Lira" dala nezaboravan jel. Hvala organizatorima i hvala svima iz "Lire".

Valentina

PLITVIČKA JEZERA

*Šesnaest jezera, šesnaest plavih ogledala,
jedno drugome u krilo se sliva.
Šesnaest jezera, šesnaest plavih ogledala,
suncane slike života u dubinama svojim skriva.*

*Slike putujući oblaka na plavom nebu,
vrhove šuma što s proljećem listaju,
ptice u letu što se iznad jezera ljube,
ribare što u tihim noćima obalam pristaju.*

*Dugine boje što za sunčanih dana blistaju,
kad sunce na vodopade obilno svoje zrake prosipa,
što u velikom šumu nebrojenih kapljica dubinama padaju,
i stvih pećina na koje vjetar vodenu prašinu prosipa.*

*Zvezdane noći u jezerima trepere,
ivanjske krlesnice iznad njih svjetlucaju,
i Netko tada tisuće sviljeća upali,
da uz svaku sliku na dnu bijedoliko palucaju.*

*U ranim svitanjima, kada umorni mjesec,
na lišću što ploví odmora traži,
dolaze srne ispod sjena nepreglednih šuma
da vide svoje lce i jezerska voda da im žed ublaži.*

*Dolaze mnogi, ali tihlo bez riječi,
jer riječi ponad jezera smisao gube.
Oči se vlaže i tople suze u vodu padaju,
u radanju ljepote naše glave u jezeru sve slike ljube.*

*U velikoj ljepoti osjećamo bespredmeñnost stvari,
u silnoći bića nosimo veličnu duha;
Za plave vode i bijele vodopade
čovjek još nema dovoljno sluha.*

*Šesnaest jezera, šesnaest plavih ogledala,
jedno drugome u krilo se sliva.
Šesnaest jezera, šesnaest plavih ogledala
u srcu čovjeka izgublenu dobrotu i veličnu otkriva.*

Ivo Kijažo

